



# En enkätstudie om tidiga erfarenheter hos hundvalpar

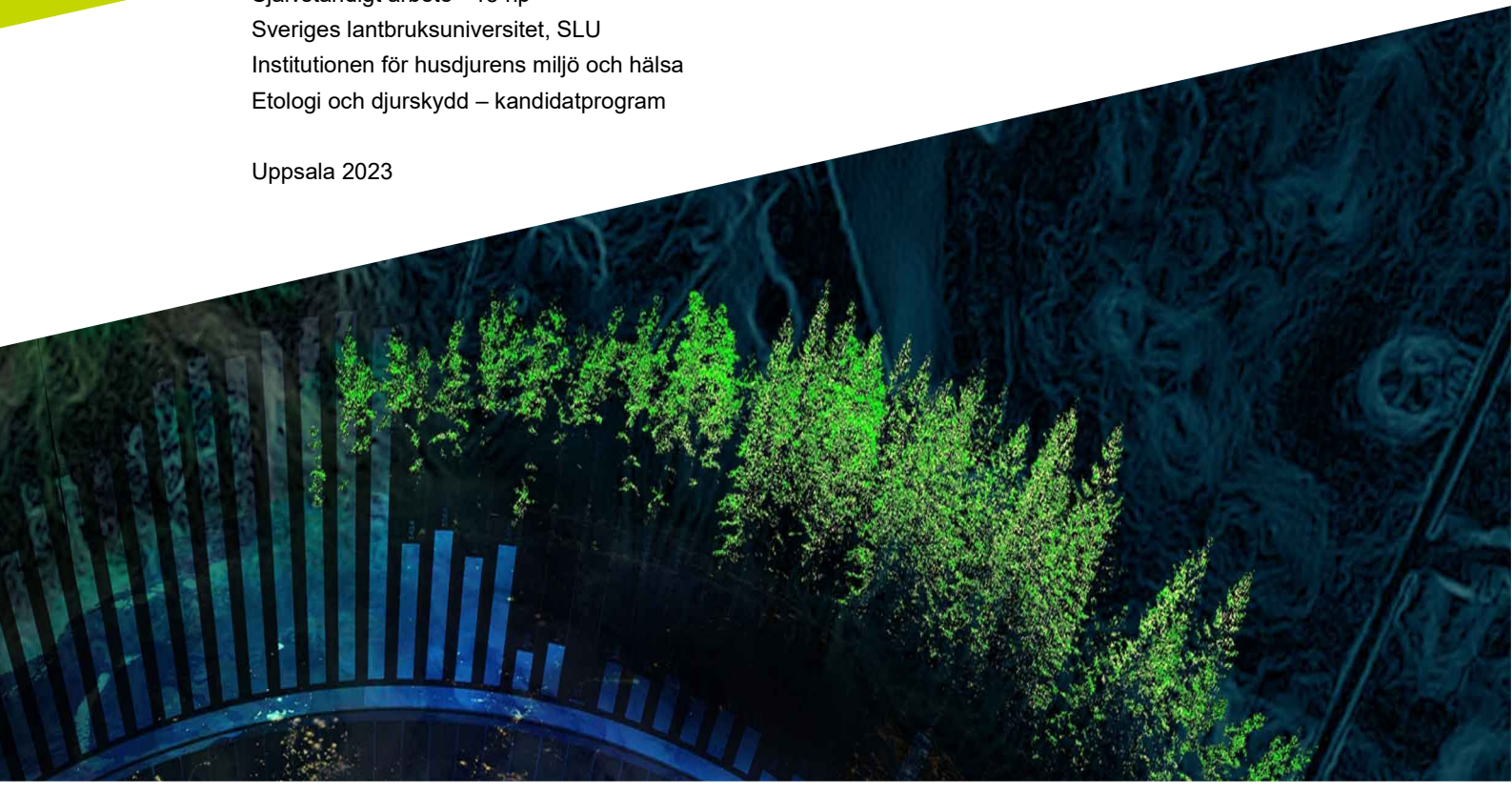
---

A survey study about early experiences in puppies

Viktoria Studzinska

Självständigt arbete • 15 hp  
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU  
Institutionen för husdjurens miljö och hälsa  
Etologi och djurskydd – kandidatprogram

Uppsala 2023



# En enkätstudie om tidiga erfarenheter hos hundvalpar

*A survey study about early experiences in puppies*

Viktoria Studzinska

**Handledare:** Lena Skånberg, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för husdjurens miljö och hälsa

**Examinator:** Maria Andersson, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för husdjurens miljö och hälsa

**Omfattning:** 15 hp

**Nivå och fördjupning:** Grundnivå, G2E

**Kurstitel:** Självständigt arbete i biologi

**Kurskod:** EX0867

**Program/utbildning:** Etologi och djurskydd - kandidatprogram

**Kursansvarig inst.:** Institutionen för husdjurens miljö och hälsa

**Utgivningsort:** Uppsala

**Utgivningsår:** 2023

**Upphovsrätt:** Alla bilder används med upphovspersonens tillstånd.

**Nyckelord:** socialiseringsperiod, hund, valp, erfarenhet, djurvälstånd, djurskydd

**Sveriges lantbruksuniversitet**

Institutionen för husdjurens miljö och hälsa

## Abstract

Socialization is a very important process in a dog's life. Some describes several different developmental stages that dogs go through, this paper will focus on the socialization period during 3 to 12 weeks of age. Puppies between 3 and 12 weeks should socialize with other dogs, humans, children, and experience different environments. This is due to it being important for their social and cognitive development as well as ensuring that they get the best possible conditions for their adult life. It has been shown that a lack of socialization as puppies results in adult dogs displaying more aggressive and fearful behaviors, which our society view as problematic. Dogs displaying these behaviors may also have an increased likelihood of euthanasia. Therefore, to improve animal welfare and animal protection it is important that dogs are given the best possible conditions to grow into safe and secure individuals. According to Swedish legislation, puppies must remain at the breeder until at least 8 weeks of age. Therefore, the breeders should begin the socialization process when the puppies are 3 weeks of age and continue it until they are 8 weeks old when the new owner takes over. In this study, a questionnaire was published on social media and sent to Swedish breeders in order to investigate how breeders socialize and work with the puppies during the socialization period. Breeders were asked if they used different techniques depending on breed and breed group, as well as what expectations they have on the parental dogs and the pups. The result showed that the Swedish breeders do work with socialization in several different ways. Most of the Swedish breeders in this study offered puppies new toys, different beddings, new environments to explore, and the puppies are exposed to social interaction with guests (with children in different ages if possible) and other dogs than the bitch. Most breeders recommend puppy owners to let the puppy socialize with other dogs. However, some breeders recommend to wait with social interactions with other dogs until the puppy is 12 weeks old. This is despite the previous research showing that it is very important that puppies socialize with other dogs during this period. To prevent problem behaviors such as aggression towards other dogs and humans it is vital that dogs get to experience social interactions with dogs and humans at an early age. In conclusion, the Swedish breeders in this study seem to use proper socialization practices during the time period when the puppies are with the breeder. But it is important to spread the knowledge about socialization to prevent problem behaviors.

*Keywords:* socialization, puppy, dog, experience



# Innehållsförteckning

<b>Figurförteckning</b> .....	<b>8</b>
<b>Inledning</b> .....	<b>10</b>
1.1 Socialiseringsperiod .....	10
1.2 Beteenden hos hundar.....	11
1.3 Hundrasgrupper och svenska kennelklubben.....	12
1.3.1 Svenska kennelklubben.....	12
1.3.2 Hundrasgrupper.....	13
<b>Syfte 15</b>	
2.1 Frågeställningar .....	15
<b>Material och metod</b> .....	<b>16</b>
3.1 Utformning och distribution .....	16
3.2 Bearbetning av data.....	17
<b>Resultat</b> .....	<b>18</b>
4.1 Enkät svar .....	18
4.2 Hur jobbar uppfödare med socialisering? Vad för miljöer utsätts valparna för och vilka sociala kontakter får valparna hos uppfödaren?.....	19
4.3 Vad har uppfödarna för förväntningar på föräldradjuren och valparna och hur överensstämmer dessa?.....	24
4.4 Sågs några skillnader mellan rasgrupperna och uppfödarnas socialiseringsstrategi?.....	27
<b>Diskussion</b> .....	<b>30</b>
5.1 Socialisering.....	30
5.2 Problembeteende.....	32
5.3 Viktiga egenskaper .....	32
5.4 Etiska aspekter.....	35
5.5 Framtida studier och tillämpning .....	35
5.6 Hållbarhet.....	36
5.7 Styrkor och svagheter i Litteratur .....	37
5.8 Felkällor.....	38
5.8.1 Ojämn fördelning mellan hundrasgrupperna .....	38
5.8.2 Mänsklig faktor.....	38

5.8.3 Bortfall av svar .....	38
<b>Slutsats .....</b>	<b>40</b>
<b>Referenser.....</b>	<b>41</b>
<b>Populärvetenskaplig sammanfattning .....</b>	<b>43</b>
<b>Tack! 45</b>	
<b>Bilaga 1.....</b>	<b>46</b>
<b>Bilaga 2.....</b>	<b>52</b>



# Figurförteckning

- Figur 1. En bild av hur stor andel svar enkäten fick från varje hundrasgrupp. Frågan i enkäten var "vilken rasgrupp tillhör rasen?". Det finns tio olika hundrasgrupper (Tab. 1) som alla är indelade efter hundrasernas bakgrund, arbetsområde och beteendeförmåga. (n=160). ..... 18
- Figur 2. En bild som visar hur uppfödare väljer att hålla sina valpar. Andelen svar presenteras i procent. Frågan i enkäten undersökte hur valpar bor under tiden de är hos uppfödarna. (n=160) ..... 19
- Figur 3. Denna bild visar resultatet på frågan som undersöker vad uppfödare väljer att göra i utrymmet där valpar hålls. Frågan i enkäten var "vilka av följande alternativ gör du i valputrymmet? (flera svarsalternativ möjliga)". (n=160). .... 20
- Figur 4. I denna bild visas vad valparna brukar få uppleva innan de flyttar till sina nya ägare. Frågan i enkäten var "Valparna får uppleva följande före flytt (flera svarsalternativ möjliga)". (n=160). ..... 21
- Figur 5. I denna bild ser vi om valparna får träffa andra hundar än sin mamma medan de bor hos uppfödaren. Frågan i enkäten var "Träffar valparna andra hundar än sin mamma när de är 3 till 8 veckor gamla?". (n=160). ..... 21
- Figur 6. I denna bild presenteras om valparna får träffa andra människor än uppfödaren under tiden de bor hos uppfödaren. Frågan i enkäten var "Träffar valparna andra människor än dig och din familj när de är 3 till 8 veckor gamla? (text gäster som kommer på besök)". (n=160). ..... 22
- Figur 7. Denna figur visar om valparna fick träffa barn som var äldre än 6 år. Frågan i enkäten var "Får valparna träffa barn över 6 år när valparna är 3 till 8 veckor gamla?" (n=160). ..... 22
- Figur 8. Denna bild visar om valparna fick träffa barn som var yngre än sex år. Frågan i enkäten var "Får valparna träffa barn under 6 år när valparna är 3 till 8 veckor gamla?" (n=160). ..... 23
- Figur 9. En bild som visar tikens valmöjlighet att vara med valparna eller inte. Frågan i enkäten var "Hur begränsas kontakten mellan valpar och mamma dagtid?". (n=160)..... 23



- Figur 10. En bild som visar vilka rekommendationer uppfödare framför till sina valpköpare. Frågan i enkäten var "Hur rekommenderar du att dina valpköpare ska göra under socialiseringsperioden 8 veckor till 12 veckor?". (n=160). ..... 24
- Figur 11. Figuren visar hur uppfödare rankar olika egenskaper när de selekterar föräldradjur till sin avel. Frågan i enkäten var "Vilka av följande egenskaper är viktiga när du selekterar föräldradjuren? Klicka i mycket viktigt, viktigt, mindre viktigt, inte viktigt eller ingen uppfattning för varje egenskap". (n=160). ..... 25
- Figur 12. En bild av hur uppfödare rankar olika egenskaper hos valparna de föder upp. Frågan i enkäten var "Vilka av följande egenskaper är viktiga hos valparna du föder upp? Klicka i mycket viktigt, viktigt, mindre viktigt, inte viktigt eller ingen uppfattning för varje egenskap". (n=160)..... 26
- Figur 13. I denna bild presenteras vilka syften uppfödarna har med den avel de bedriver. Frågan i enkäten var "Vad är syftet med hundarna du föder upp?" (n=160).... 27
- Figur 14. En bild där det jämförs om uppfödarna socialiserar valparna olika beroende på vilken hundrasgrupp rasen tillhör. Det finns tio olika hundrasgrupper (Tab. 1) som alla är indelade efter hundrasernas bakgrund, arbetsområde och beteendeförmåga. I denna bild presenteras det om uppfödarna låter valparna uppleva olika miljöer. (n=160)..... 28
- Figur 15. En bild där det jämförs om uppfödarna socialiserar valparna olika beroende på vilken hundrasgrupp rasen tillhör. Det finns tio olika hundrasgrupper (Tab. 1) som alla är indelade efter hundrasernas bakgrund, arbetsområde och beteendeförmåga. I denna bild presenteras det om valparna får träffa andra människor än familjen. (n=160). ..... 28
- Figur 16. En bild där det jämförs om uppfödarna socialiserar valparna olika beroende på vilken hundrasgrupp rasen tillhör. Det finns tio olika hundrasgrupper (Tab. 1) som alla är indelade efter hundrasernas bakgrund, arbetsområde och beteendeförmåga. I denna bild presenteras det om valparna får träffa barn över 6år. (n=160). ..... 29
- Figur 17. En bild där det jämförs om uppfödarna socialiserar valparna olika beroende på vilken hundrasgrupp rasen tillhör. Det finns tio olika hundrasgrupper (Tab. 1) som alla är indelade efter hundrasernas bakgrund, arbetsområde och beteendeförmåga. I denna bild presenteras det om valparna får träffa barn under 6år. (n=160). ..... 29

# Inledning

Hundars (*Canis lupus familiaris*) första år är en stor del i socialiseringsprocessen (Howell *et al.*, 2015; Stolzlechner *et al.*, 2022). Det beskrivs att hundar utvecklas under tre perioder som pågår under hundens första levnadsår (Battaglia, 2009). Första perioden, den så kallade neonatalperioden (även kallad primärperioden) börjar ungefär vid tre dagars ålder efter valpens födsel och pågår tills valpen är ungefär 16 dagar gammal (Battaglia, 2009). Under de första tre veckorna i livet är valparna blinda och döva och därmed mycket beroende av sin mamma (Battaglia, 2009; Howell *et al.*, 2015). Den andra perioden är socialiseringsperioden som pågår från cirka 3 till cirka 12 veckors ålder (Battaglia, 2009; Howell *et al.*, 2015). Därefter påbörjas den tredje perioden, ungdomsperioden som pågår fram till cirka 12 månaders ålder (Battaglia, 2009; Howell *et al.*, 2015). Denna studie kommer att fokusera på socialiseringsperioden samt på hur uppfödare jobbar med socialiseringen av valpar innan de flyttar till sina nya hem. Vilka förväntningar har uppfödarna på föräldraturen och valparna och överensstämmer dessa?

## 1.1 Socialiseringsperiod

Hundar är flockdjur och starkt beroende av sina artfränder särskilt under valptiden då de lär sig kommunicera (Howell *et al.*, 2015). Socialiseringsperioden är en mycket viktig del av hundars liv (Kutzler, 2014; Howell *et al.*, 2015; Dietz *et al.*, 2018; Stolzlechner *et al.*, 2022). Socialiseringsperioden hos hundar är som tidigare skrivet främst mellan 3 och 12 veckors ålder, men en viss individuell skillnad finns. Under socialiseringsperioden lär valparna sig kommunicera, lär känna olika miljöer och dofter, och lär sig förstå omvärlden (Howell *et al.*, 2015; Stolzlechner *et al.*, 2022). Under socialiseringsperioden är valpen som mest öppen för att ta in nya intryck och lärdomar (Howell *et al.*, 2015). Att lära sig hundspråk och få erfarenhet av andra hundar är mycket viktigt i socialiseringsperioden för att hunden ska kunna få bästa möjliga förutsättningar att som vuxen kunna leva i ett samhälle med andra hundar (Howell *et al.*, 2015). Brist på socialisering med människor och andra djur samt brist på erfarenheter av olika miljöer under socialiseringsperioden kan leda till problembeteenden hos den vuxna hunden (Dietz *et al.*, 2018). Problembeteenden såsom rädsla eller aggression har påvisats vara starkt kopplade till hundens erfarenheter mellan 3 och 12 veckors ålder (Kutzler, 2014; Howell *et al.*, 2015;

McMillan, 2017). För att hundar ska vara bekväma och säkra som vuxna individer behöver de få uppleva och lära sig hur livet fungerar när de är unga valpar (Howell *et al.*, 2015; Dietz *et al.*, 2018). När valparna i åldern 3 till 12 veckor får träffa människor i olika åldrar och olika djurarter får de erfarenheter och lär sig att interagera med sin omgivning (McMillan, 2017).

Under de första veckorna, 3 till 8 veckor, i socialiseringsperioden bor valparna hos sina uppfödare. Enligt Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter, saknr L 102, hädanefter kallad L102, får valpar inte flytta från sin mamma före 8 veckors ålder. När valpar är 8 veckor flyttar de oftast till sina nya hem som då också får en inverkan under socialiseringsperioden.

Efter socialiseringsperioden är valpar mer känsliga och kommer in i en period där allt okänt är otäck (McMillan, 2017). Detta innebär att de djur, människor och miljöer som valpen inte har fått uppleva under socialiseringsperioden kan vara en utmaning då valpen inte vet hur den ska hantera det som den upplever som okänt (McMillan, 2017).

## 1.2 Beteenden hos hundar

Tidiga erfarenheter i djurs liv kan påverka hur djuret bemöter framtida situationer (Stamps & Groothuis, 2010; Smail *et al.*, 2020). Hundar kan uppvisa beteenden kopplade till ångest, aggression, rädsla som i samhället ses som problembeteenden (Vaterlaws-Whiteside & Hartmann, 2017; Dietz *et al.*, 2018; Mills *et al.*, 2020). Dessa beteenden anses som problematiska då de skapar problem i vardagen med exempelvis hundmöten, reaktivitet mot främmande människor och leder till stressade ägare och hundar (Vaterlaws-Whiteside & Hartmann, 2017; Dietz *et al.*, 2018; Mills *et al.*, 2020). Problembeteenden kan vara en följd av hälsoproblem såsom smärta, sjukdom och av till exempel genetiska arv, men kan också bero på negativa erfarenheter, rädsla och stress (Mills *et al.*, 2020). I samma studie menar författaren att det finns många möjliga anledningar till att hunden utvecklar problembeteenden och det är oftast individuellt från hund till hund vad som orsakat beteendet.

Beteenden som för ägaren och i samhället ses som problem leder ofta till att ägaren mår dåligt över situationen (Wells & Hepper, 2000). Sådana beteenden kan vara mildare eller allvarigare, till exempel kan det ses som ett problem att hunden drar i koppel eller jagar sin svans, men mer allvarliga problem kan vara aggressivitet mot människor och djur, rädsla, separationsångest och destruktiva beteenden (Wells & Hepper, 2000). Dessutom är risken stor för att hundar med

problembeteenden får sämre djurvälstånd på grund av hårda träningsmetoder, isolering, omplacering eller avlivning (Flint *et al.*, 2017). När hundägaren inte klarar av situationen längre leder det ofta till att människa-djur relationen blir sämre och hunden riskerar att hamna i hundstall för omplacering, eller avlivas (Wells & Hepper, 2000; Flint *et al.*, 2017).

Valparna är mycket beroende av sin mamma särskilt under de tre första veckorna, då de som tidigare nämnts varken ser eller hör. För tidig avvänjning kan leda till stress och ångest hos valparna (Stolzlechner *et al.*, 2022). Kraftig och långvarig stress, kan påverka djurs välfärd negativt och djurens framtida hantering av stressfyllda situationer (Smail *et al.*, 2020). Sådan stress och ångest hos unga valpar är en mycket negativ erfarenhet och kan leda till avvikande beteenden hos den vuxna hunden (Stolzlechner *et al.*, 2022). Samma författare menar att stress kan vara bra i kortvariga och milda former. Vidare i samma studie skriver författaren att berikning i form av nya föremål eller nya dofter är exempel som kan innebära en mild och kortvarig stress för hunden. Detta har visat sig vara positivt då hunden lär sig hantera stressiga stimuli bättre i framtiden samt ha bättre stresstålighet som vuxen individ (Stolzlechner *et al.*, 2022).

## 1.3 Hundrasgrupper och svenska kennelklubben

### 1.3.1 Svenska kennelklubben

Svenska kennelklubben (SKK) är en riksorganisation som representerar hundägare och hundar i Sverige (Svenska kennelklubben, 2023). Organisationen bildades på 1880-talet för att göra det möjligt med ett systematiskt avelsarbete och främja hundraserna (Svenska kennelklubben, 2023). Detta görs bland annat genom att föra stamböcker och olika typer av prov och utställningar samt sprida kunskap och information till medlemmarna. Organisationens bas är länsklubbar, rasklubbar och specialklubbar som finns utspridda i hela Sverige. De olika klubbarna arrangerar många olika evenemang varje år, såsom utställningar, prov, tävlingar och utbildningsträffar. SKK har många regler och riktlinjer som hundägare och hunduppfödare behöver förhålla sig till för att vara medlemmar (Svenska kennelklubben, 2023). SKK är anslutna till Fédération Cynologique Internationale (hädanefter kallat FCI). Medlemmar från hela världen bildar FCI, en internationell kennelklubsorganisation (Svenska kennelklubben, 2023). FCI utvecklar internationella rasstandarder som används av kennelklubbar såsom SKK (Fédération Cynologique Internationale, 2022). Svenska kennelklubben strävar efter hälsosamma och renrasiga hundar med rasstandarder baserade utseende och användningsområde (Svenska kennelklubben, 2023). Svenska kennelklubben beskriver att deras främsta uppgift är att ge råd och stöd åt hunduppfödare samt

skapa riktlinjer för att främja raserna men även den enskilda individen (Svenska kennelklubben, 2023).

### 1.3.2 Hundrasgrupper

Hundraser är indelade i olika rasgrupper beroende på rasens bakgrund eller arbetsområde (Svenska kennelklubben, 2023). Det finns tio olika hundrasgrupper (Tab. 1) som alla är indelade efter hundrasernas bakgrund, arbetsområde och beteendeförmåga (Van Poucke *et al.*, 2022; Svenska kennelklubben, 2023). Det finns exempelvis olika typer av jakthundar, de som ska samarbeta nära med sin förare eller de som ska jobba väldigt självständigt på långt avstånd från sin förare. Dessa tillhör två olika hundrasgrupper då de har olika beteenden och arbetsområden (Van Poucke *et al.*, 2022). Finns det då någon skillnad mellan rasgrupperna och uppfödarnas socialiseringsstrategi? Eftersom de olika rasgrupperna och hundraserna har så olika användningsområden är det intressant att undersöka om dessa socialiseras på olika sätt och om uppfödarna har olika strategier. Ett antagande är att det bör skilja sig mellan rasgrupperna då det är så olika typer av hundar. Nedan följer en kort beskrivning av varje hundrasgrupp.

Tabell 1. En beskrivning av de olika hundrasgrupperna. (Svenska kennelklubben, 2023).

<b>Hundrasgrupp 1</b>	Vall-, boskaps- och herdehundar.	I denna grupp ingår främst hundar som ursprungligen vallar eller vaktar boskap. Idag har hundarna i denna grupp många användningsområden. En del används inom militär och polis som arbetshundar, en del utför sina ursprungliga uppgifter, men raserna används även som sällskapshundar.
<b>Hundrasgrupp 2</b>	Schnauzer och pinscher, molosser och bergshundar samt sennenhundar.	I denna grupp finns det en stor variation mellan raserna, här hittar man bland annat dvärgpinschern och dansk svensk gårdshund men även rottweiler och berner sennenhund. Det gemensamma mellan raserna är att de ursprungligen använts som gårdshundar, boskapshundar, vakt- och herdehundar. Idag har raserna i denna grupp många olika användningsområden, inte minst sällskap.
<b>Hundrasgrupp 3</b>	Terrier	I denna rasgrupp ingår de flesta terrierhundarna. Det ursprungliga användningsområdet var som jakt- och kamphundar. Idag används många av raserna fortfarande till jakt, särskilt i gryt, men även som sällskapshundar.
<b>Hundrasgrupp 4</b>	Taxar	Taxarna har fått en egen rasgrupp. De förekommer med tre olika hårlag, strävårig, korthårig och långhårig, och tre storleksvarianter kanintax, dvärgtax och normalt看. Taxarnas ursprungliga

		användningsområde är jakt, särskilt grytjakt, men idag används många som sällskapshundar.
<b>Hundrasgrupp 5</b>	Spetsar och raser av urhundstyp	Grupp 5 är en bred grupp och raserna som ingår är bland annat jakthundar som jagar björn och älg, till exempel Norsk älghund, och hundar av urhundstyp.
<b>Hundrasgrupp 6</b>	Drivande hundar samt sök- och spårhundar	I grupp 6 ingår det främst jakthundar, men även några få sök- och spårhundar. De flesta hundarna i denna grupp har starka jaktinstinkter och används till jakt på olika djur beroende på hundens storlek.
<b>Hundrasgrupp 7</b>	Stående fågelhundar	Som namnet på gruppen indikerar är detta en hundrasgrupp för stående fågelhundar. Dessa söker upp fågeln i luften och visar jägaren var fågeln är. Dessa raser används idag till fågeljakt, men är även sällskapshundar.
<b>Hundrasgrupp 8</b>	Stötande hundar, apportrande hundar och vattenhundar.	I denna grupp finner man några mycket populära raser, till exempel Golden retriever och Labrador retriever. Hundraserna i denna grupp används till jakt där hunden stöter upp fåglar åt jägaren, men det ingår även apportrande hundar. Även i denna grupp används raserna idag som sällskapshundar.
<b>Hundrasgrupp 9</b>	Sällskapshundar	I denna grupp är det endast raser som avlas som sällskapshundar. De flesta raser i denna grupp är små och perfekta sällskapshundar.
<b>Hundrasgrupp 10</b>	Vinhundar	Ganska liten grupp med relativt få hundraser. Raserna har gemensamt att de är snabba jakthundar. Användes i grunden för hetsjakt, som går ut på att hunden själv jagar ikapp bytet och fäller det, denna typ av jakt är förbjuden i Sverige. Vinthundar används idag, i Sverige, främst som sällskapshundar.

# Syfte

Syftet med det här arbetet är att få större förståelse för erfarenheter av unga valpar under socialiseringsperioden. Frågeställningarna i denna studie är riktade till uppfödare av olika hundraser, anslutna till SKK. Hundar spelar en mycket stor roll i dagens samhälle och kan användas i många olika sammanhang, till exempel som vakthundar, assistanshundar, jakthundar, sällskapshundar eller till olika hundsporter. Dock ser man även en del problembeteenden hos hundar och det finns därmed vikt i att förstå möjliga kopplingar mellan problembeteenden och otillräcklig socialisering. Därför är det viktigt att undersöka om uppfödare vet vad socialiseringsperioden innebär och hur de jobbar för att ge valparna så goda förutsättningar som möjligt inför framtiden. Detta skulle kunna förebygga problembeteenden hos de vuxna individerna.

## 2.1 Frågeställningar

- Hur jobbar uppfödare med socialisering? Vilka miljöer utsätts valparna för och vilka sociala kontakter får valparna hos uppfödaren?
- Vad har uppfödare för förväntningar på föräldradjuret och valparna och överensstämmer dessa?
- Finns det några skillnader mellan rasgrupperna och uppfödarnas socialiseringsstrategi?

# Material och metod

En enkätstudie gjordes för det här arbetet. Målgruppen var uppfödare anslutna till svenska kennelklubben. En elektronisk enkät utformades i Netigate.se, vilket är en enkätgenerator som används av Sveriges lantbruksuniversitet. Inga personuppgifter samlades in vilket innebär att alla svaren var anonyma. Alla svar hanterades enligt GDPR. I enkäten ställdes frågor rörande tidiga erfarenheter hos valpar som är 3 till 8 veckor gamla. Frågorna utformades utifrån vad som var intressant för frågeställningarna i arbetet. Enkäten var öppen för svarsinsamlingen 10 dagar, från 13-04-2023 till 23-04-2023.

## 3.1 Utformning och distribution

Utformningen och frågeställningarna i enkäten utformades med handledning av handledare samt av två erfarna uppfödare som gav kommentarer för att finjustera. Enkäten innehöll totalt 17 frågor (Bilaga 1). Frågorna var främst flersvarsalternativ med en textruta som gav svarande möjlighet att uttrycka egen svarstext. Det framgick tydligt i frågorna när det var möjligt att välja flera svarsalternativ (Bilaga 1). Enkäten innehöll även några frågor där det endast var möjligt att svara ja eller nej. Två frågor bad uppfödare rangordna och klicka i ”mycket viktigt”, ”viktigt”, ”mindre viktigt” eller ”inte viktigt” på olika egenskaper hos föräldradjur och i nästa fråga om viktiga egenskaper hos valparna (Bilaga 1).

Enkäten distribuerades med en länk som publicerades på sociala medier tillsammans med en kort beskrivning om syftet med enkätstudien. Länken publicerades på studentens privata Facebooksida och några grupper. Gruppen som länken publicerades i hette ”Vänliga SKK uppfödare på Facebook” och ”Svenska Sennengruppen”. Länken delades även av flera privatpersoner samt av uppfödaren och utställningsdomaren Jan Herngren som har ett brett kontaktnät bland svenska uppfödare.



## 3.2 Bearbetning av data

Resultaten från enkäten sammanställdes i enkätgeneratören Netigate och exporterades sedan till Microsoft Office Excel för att bearbetas. Resultatet bearbetades, varje fråga och svar granskades noggrant och sedan valdes lämpliga tabeller och diagram för att på bästa sätt kunna presentera resultatet. För att få tydligare tabeller och diagram gjordes vissa tabeller om till cirkeldiagram, och resultatet presenteras i procentenheter. De fritextsvar som kom in analyserades och kategoriserades in i de kategorier som fanns ursprungligen, i vissa fall lades det till nya kategorier. Fritextsvaren exporterades först från Netigate till Excel där de gjordes om till tabeller för att få en bättre överblick. Fritextsvaren sorterades sedan i olika kategorier, främst i de ordinarie svarsalternativen som fanns tillgängliga från början. Om svaret inte passade in i en av dessa skapades en ny mer passande kategori. Alla dessa sammanställdes för varje fråga genom att de delades in i kategorier och sedan räknades andelen ut och presenteras i procent i resultatet när det är aktuellt. Detta gjordes för varje fråga som hade fritextsvar som alternativ.

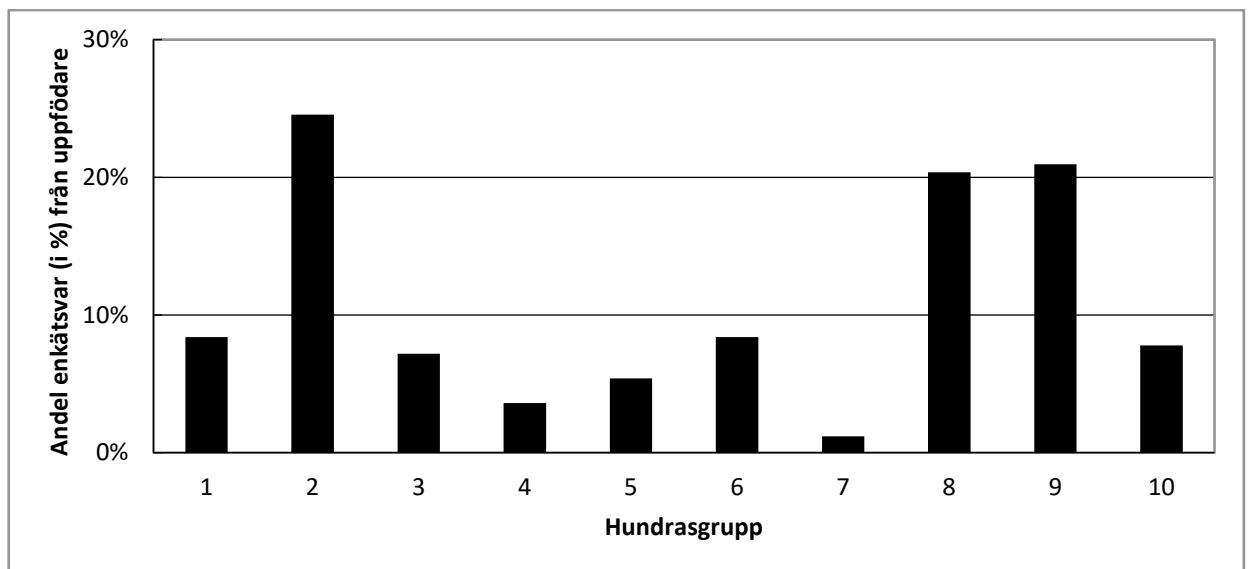
# Resultat

Enkäten besvarades av totalt 160 uppfödare (n=160) dessa var alla anslutna till SKK. Dessa 160 uppfödare föder upp olika raser och inkomna svar omfattade alla hundrasgrupperna (Fig. 1).

## 4.1 Enkätsvar

167 respondenter påbörjade enkäten och totalt slutförde 160 (n=160) respondenter. Detta innebär att 7 respondenter inte slutförde enkäten och dessa svar räknades inte med i resultatet. Det kom in svar från alla hundrasgrupperna (Fig. 1). Resultaten presenterades i procentenheter, och avrundades till närmsta heltal för att redovisas på ett tydligt sätt.

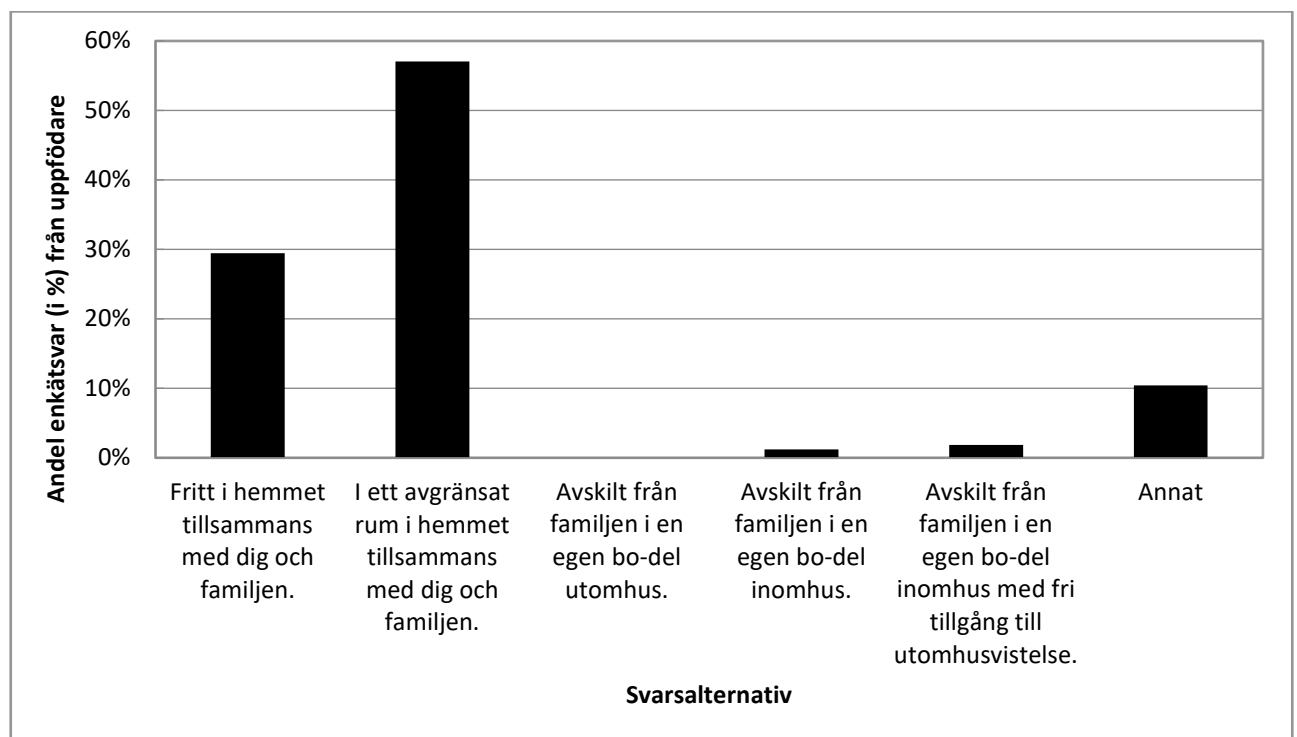
Det observerades att det inkom svar från alla rasgrupper men det var ojämnt fördelat mellan de olika hundrasgrupperna (Fig. 1).



Figur 1. En bild av hur stor andel svar enkäten fick från varje hundrasgrupp. Frågan i enkäten var "vilken rasgrupp tillhör rasen?". Det finns tio olika hundrasgrupper (Tab. 1) som alla är indelade efter hundrasernas bakgrund, arbetsområde och beteendeförmåga. (n=160).

## 4.2 Hur jobbar uppförare med socialisering? Vad för miljöer utsätts valparna för och vilka sociala kontakter får valparna hos uppföraren?

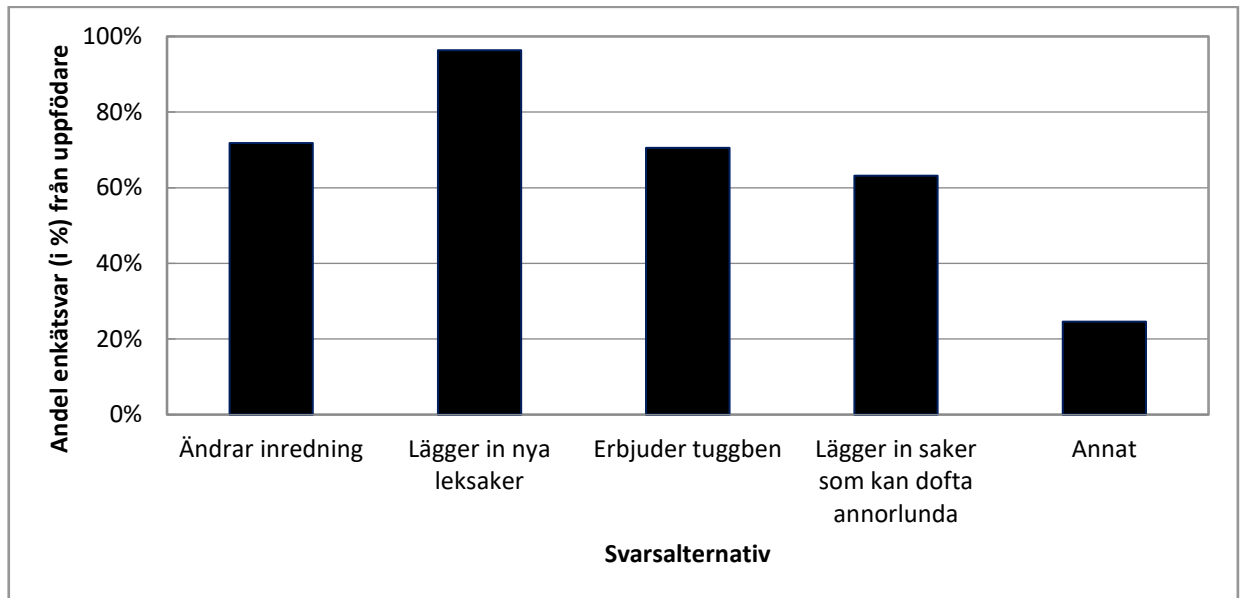
Några av frågorna i enkäten handlade om miljön valparna bor i hos uppförarna (Bil. 1). En av frågorna undersökte hur valparna bor (Fig. 2), det vill säga om de bor i hemmet tillsammans med uppföraren eller i ett hundstall/kennel. Denna fråga inkluderade även om valparna bodde i ett avgränsat rum eller fritt i hemmet. Enligt resultaten observerades att en majoritet (57%) av uppförarna svarade att de väljer att ha sina valpar i ett avgränsat rum i hemmet (Fig. 2). Det näst vanliga sättet är att uppförare väljer att hålla sina valpar fritt i hemmet (Fig. 2). I kategorin annat (Fig. 2) var det följande uppdelning 19% fritt i hemmet med dig och familjen, 62% i ett avgränsat rum i hemmet tillsammans med dig och familjen, 6% avskilt från familjen i en egen bo-del inomhus och 13% avskilt från familjen i en egen bo-del inomhus med fri tillgång till utomhusvistelse.



Figur 2. En bild som visar hur uppförare väljer att hålla sina valpar. Andelen svar presenteras i procent. Frågan i enkäten undersökte hur valpar bor under tiden de är hos uppförarna. (n=160)

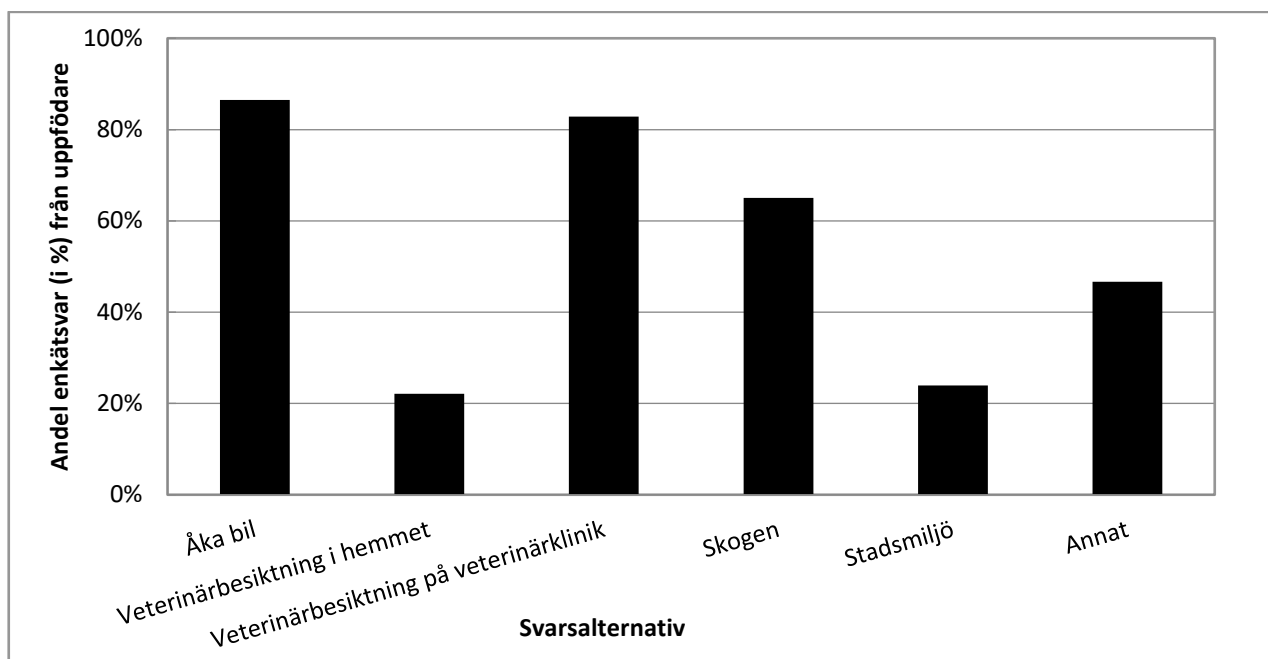
På nästkommande fråga om vad som görs i valparnas miljö svarade majoriteten av uppförarna att de lägger in leksaker i valputrymmet (Fig. 3). Många uppförare erbjöd berikning som doftade annorlunda (Fig. 3). I kategorin annat (Fig. 3) var uppdelningen följande 41% ändrar inredningen, 15% lägger in nya leksaker, 2%

erbjuder tuggben, 12% utomhusvistelse och 20% social kontakt med människor och andra djur.



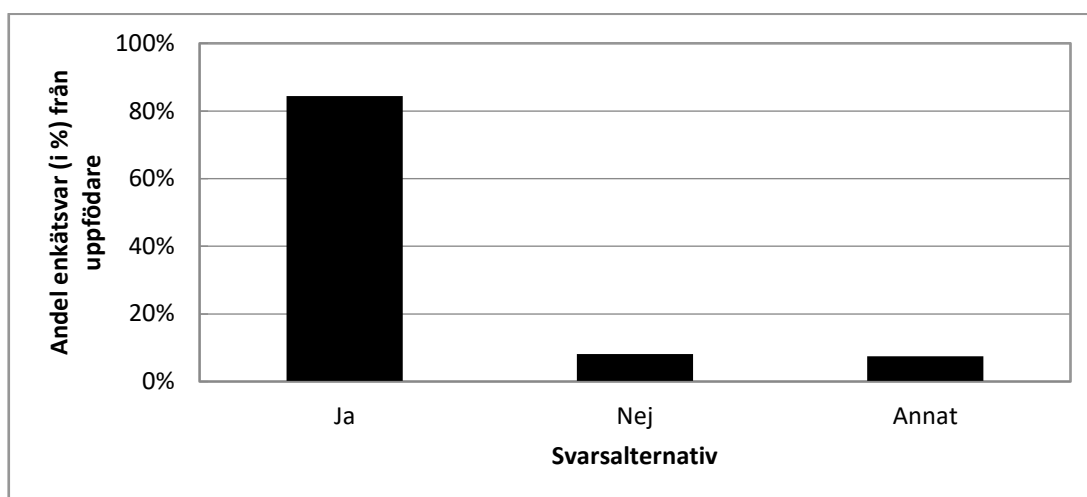
Figur 3. Denna bild visar resultatet på frågan som undersöker vad uppfödare väljer att göra i utrymmet där valpar hålls. Frågan i enkäten var "vilka av följande alternativ gör du i valputrymmet? (flera svarsalternativ möjliga)". (n=160).

För att få en tydligare bild av vilka miljöer valparna får uppleva hos uppfödaren ställdes frågan om vad valparna får uppleva innan de flyttar till sina nya hem. Majoriteten (87%) av valparna får åka bil innan de flyttar till sina nya hem (Fig. 4). Många valpar får uppleva miljöer så som skog, vatten och veterinärbesiktning på klinik (Fig. 4). I kategorin "Annat" (Fig. 4) ingick 56% olika miljöer, 42% social kontakt med människor och djur, 1% träning och 1% inget.



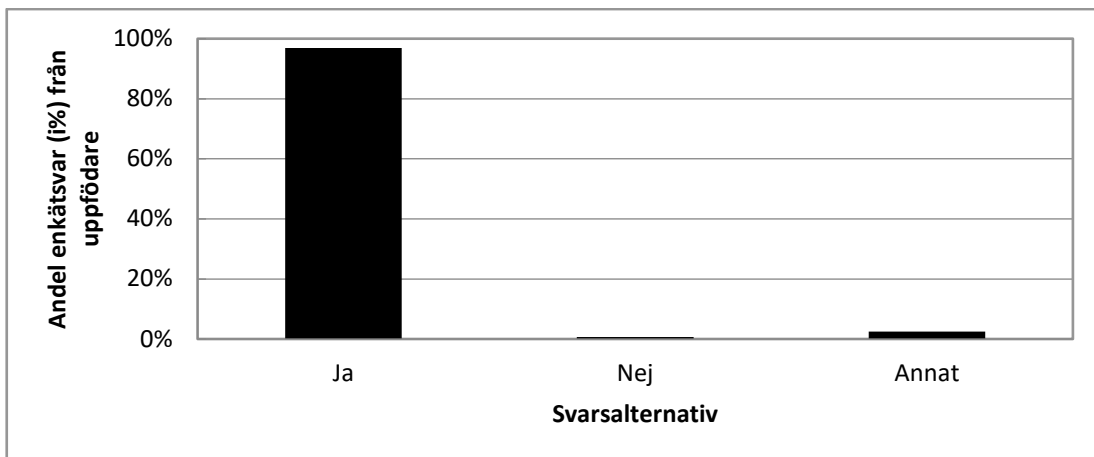
Figur 4. I denna bild visas vad valparna brukar få uppleva innan de flyttar till sina nya ägare. Frågan i enkäten var "Valparna får uppleva följande före flytt (flera svarsalternativ möjliga)". (n=160).

Majoriteten av uppfödarna låter valparna träffa andra hundar än valparnas mamma (Fig. 5). En mindre andel (8%) valpar får inte träffa andra hundar under tiden de är hos uppfödarna. I kategorin "Annat" (Fig. 5) var fördelningen 100% "ja", men med en förklaring om att det är resterande av uppfödarens flock, det vill säga inga utomstående hundar.

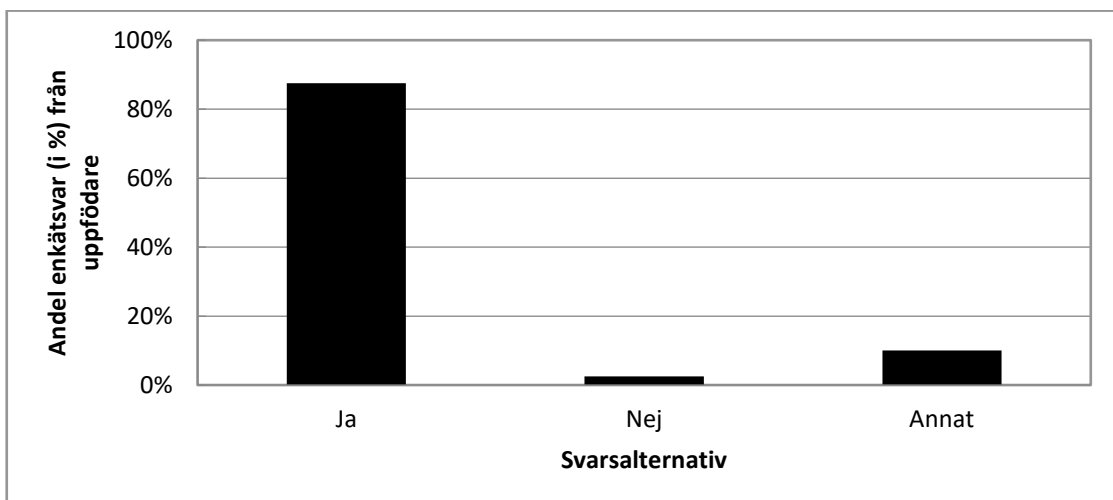


Figur 5. I denna bild ser vi om valparna får träffa andra hundar än sin mamma medan de bor hos uppfödaren. Frågan i enkäten var "Träffar valparna andra hundar än sin mamma när de är 3 till 8 veckor gamla?". (n=160).

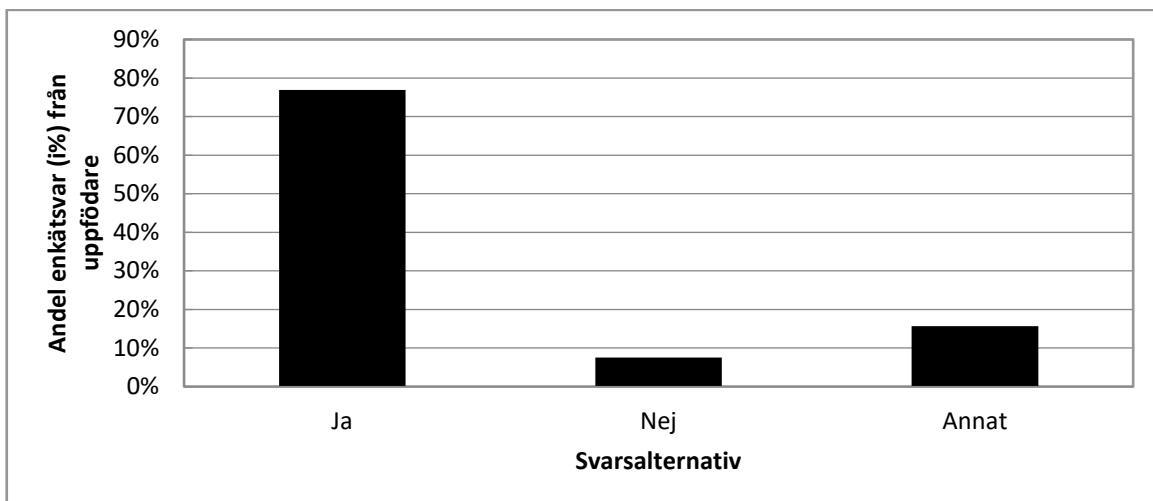
De flesta uppfödare jobbar mycket med att valparna ska träffa andra människor och djur under tiden de är 3 till 8 veckor gamla (Fig. 6). Frågan om valparna får träffa andra människor än familjen var nästa alla uppfödare överens och svarade ”ja” (Fig. 6). Som följdfråga på detta undersöktes om uppfödare ser till att valparna får träffa människor i olika åldrar, två frågor ställdes om valparna får träffa barn under 6 år respektive barn över 6 år. Resultatet var något ojämnare och skilde sig lite mellan de olika åldersgränserna på barnen, majoriteten av uppfödarna svarade fortfarande ”ja” men något högre andel ”ja” om barnen var yngre än 6 år (Fig. 7; Fig. 8)



Figur 6. I denna bild presenteras om valparna får träffa andra människor än uppfödaren under tiden de bor hos uppfödaren. Frågan i enkäten var ”Träffar valparna andra människor än dig och din familj när de är 3 till 8 veckor gamla? (tex gäster som kommer på besök)”. (n=160).

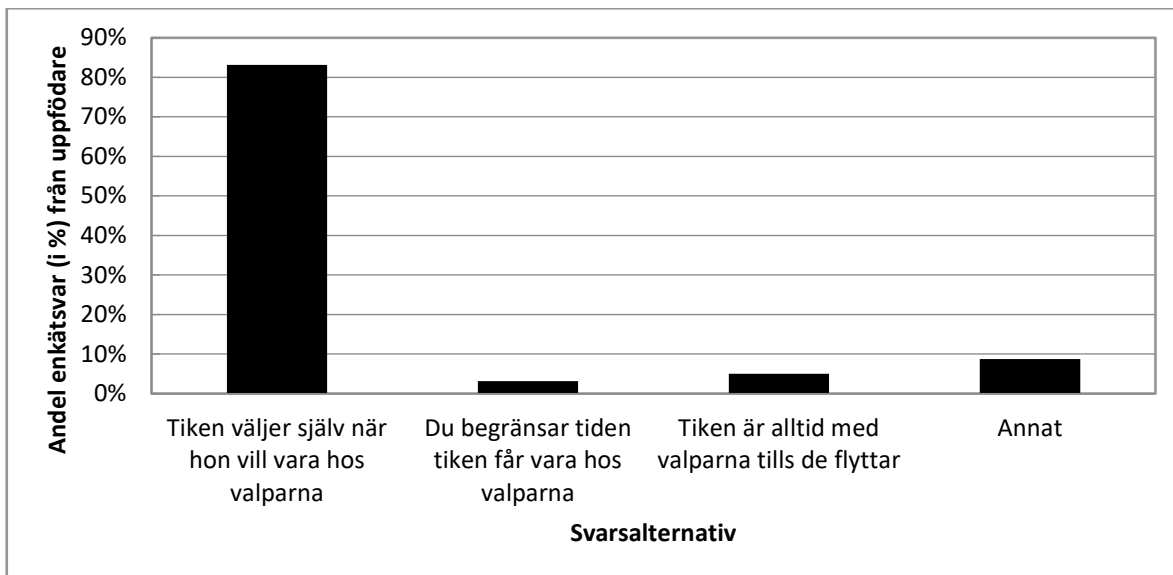


Figur 7. Denna figur visar om valparna fick träffa barn som var äldre än 6år. Frågan i enkäten var ”Får valparna träffa barn över 6 år när valparna är 3 till 8 veckor gamla?” (n=160).



Figur 8. Denna bild visar om valparna fick träffa barn som var yngre än sex år. Frågan i enkäten var "Får valparna träffa barn under 6 år när valparna är 3 till 8 veckor gamla?" (n=160).

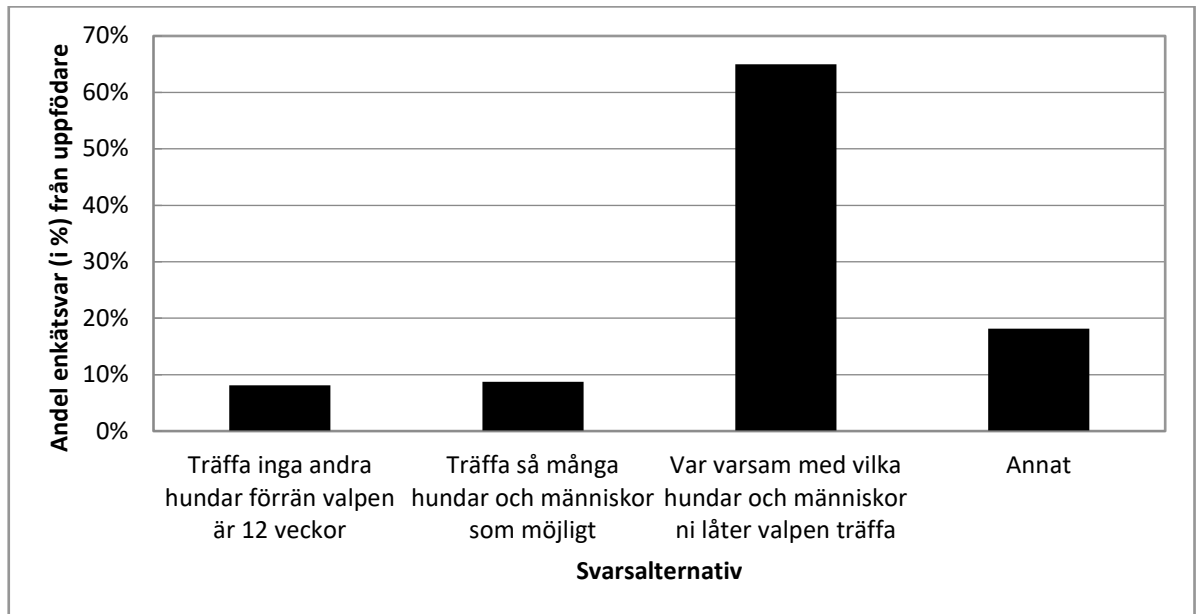
Enkäten undersökte även om uppfödarna begränsar tikarnas tid inne hos valparna. Enligt Fig. 9 gör inte uppfödarna detta utan tiken får i de allra flesta fallen välja själv om hon vill vara med valparna eller inte dagtid (Fig. 9). I kategorin "annat" (Fig. 9) var fördelningen 64% tiken väljer själv när hon vill vara hos valparna, 18% uppfödaren begränsar tiden tiken får vara hos valparna och 18% tiken är alltid med valparna tills de flyttar.



Figur 9. En bild som visar tikens valmöjlighet att vara med valparna eller inte. Frågan i enkäten var "Hur begränsas kontakten mellan valpar och mamma dagtid?" (n=160).

I resultaten observerades det att majoriteten (65%) av uppfödarna rekommenderar sina valpköpare att vara varsamma med vilka hundar och människor de låter valpen träffa (Fig. 10). Mycket intressant att nästan 10% uppfödare ansåg att valpköparna

inte ska låta valpen hälsa på någon annan hund förrän valpen är 12 veckor gammal (Fig. 10). I kategorin ”annat” var fördelningen 93% var varsam med vilka hundar och människor ni låter valpen träffa och 7% träffa inga andra hundar förrän valpen är 12 veckor.

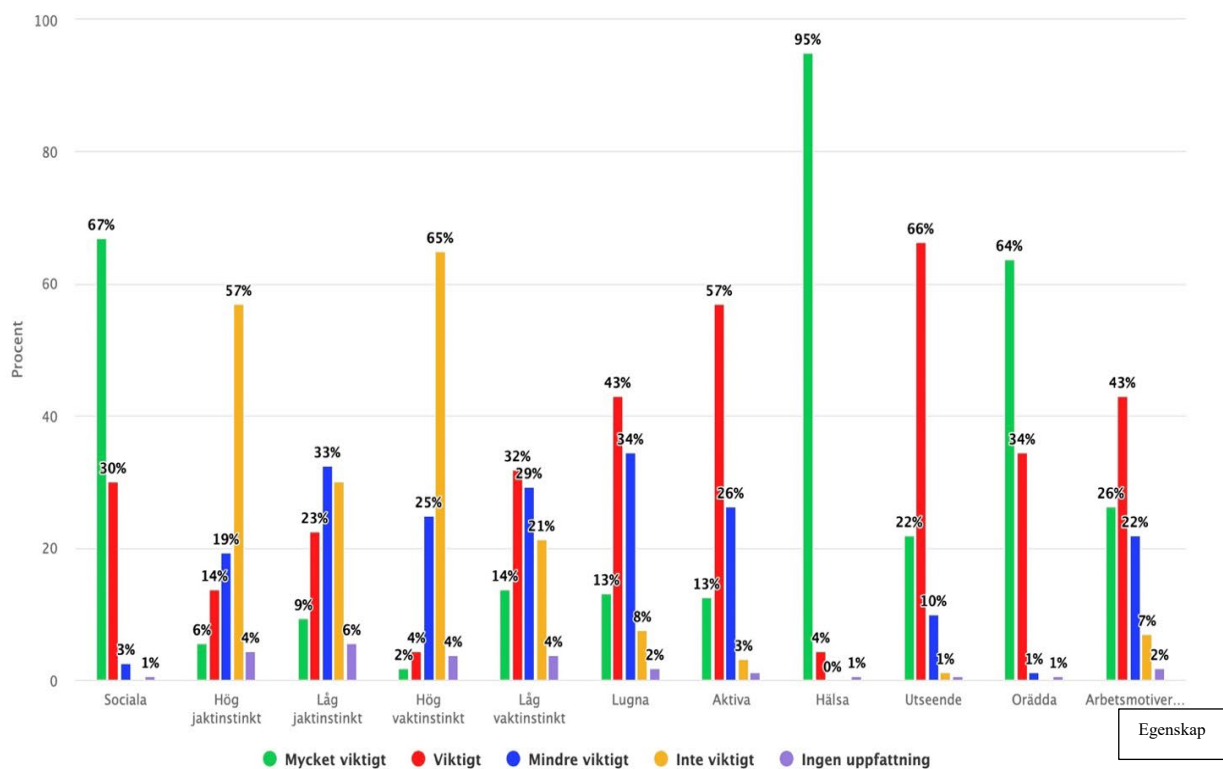


Figur 10. En bild som visar vilka rekommendationer uppfödare framför till sina valpköpare. Frågan i enkäten var ”Hur rekommenderar du att dina valpköpare ska göra under socialiseringsperioden 8 veckor till 12 veckor?”. (n=160).

### 4.3 Vad har uppfödarna för förväntningar på föräldradjuren och valparna och hur överensstämmer dessa?

En sammanställning av resultaten på hur uppfödare värderar olika egenskaper hos föräldradjuren (Fig. 11). Uppfödarna värderade 11 olika egenskaper utifrån vad de anser vara viktigt inom deras avel, det framkommer att uppfödarna anser hälsa som en mycket viktig egenskap hos föräldradjuren inom deras avel (Fig. 11). Resultatet visar att uppfödarna tycker att egenskaperna sociala och orädda är mycket viktiga både hos föräldradjuren och valparna (Fig. 11; Fig. 12). Uppfödarna rankar egenskaperna ”hög jaktinstinkt” och ”hög vaktinstinkt” som inte viktiga hos föräldradjuren (Fig. 11).

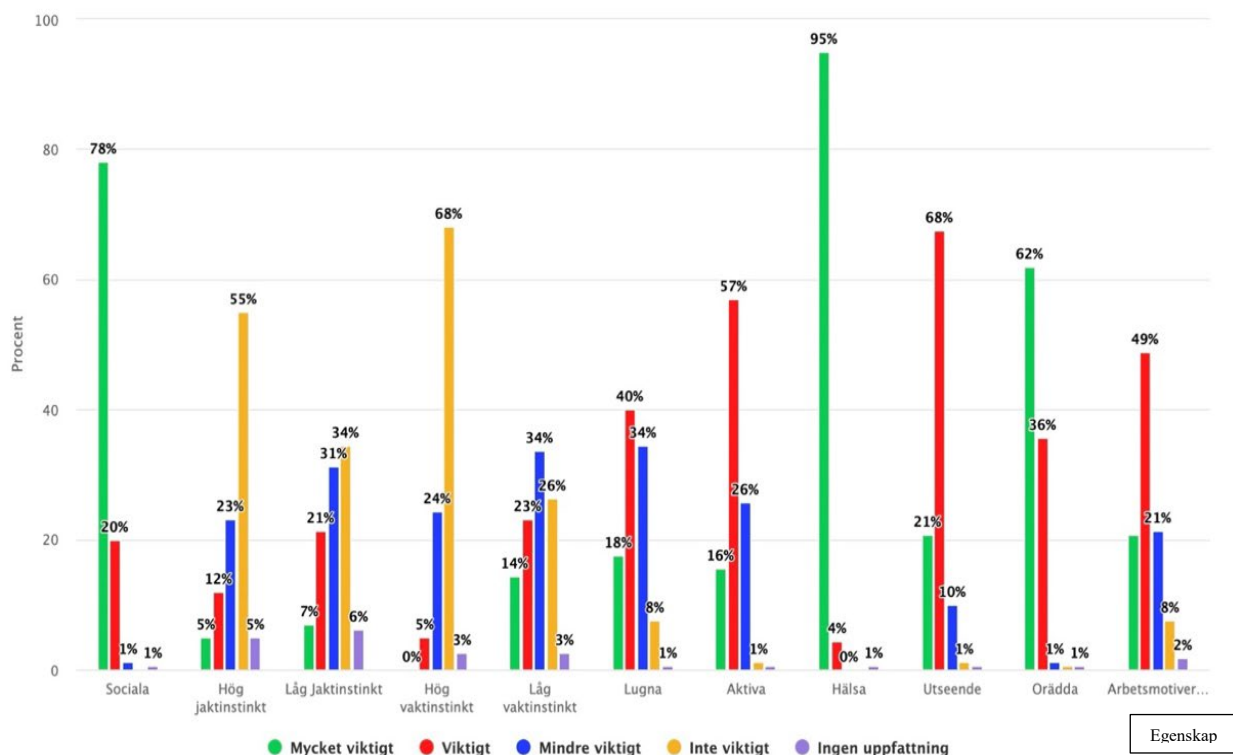




Figur 11. Figuren visar hur uppfödare rankar olika egenskaper när de selekterar föräldradjur till sin avel. Frågan i enkäten var "Vilka av följande egenskaper är viktiga när du selekterar föräldradjuren? Klicka i mycket viktigt, viktigt, mindre viktigt, inte viktigt eller ingen uppfattning för varje egenskap". (n=160).

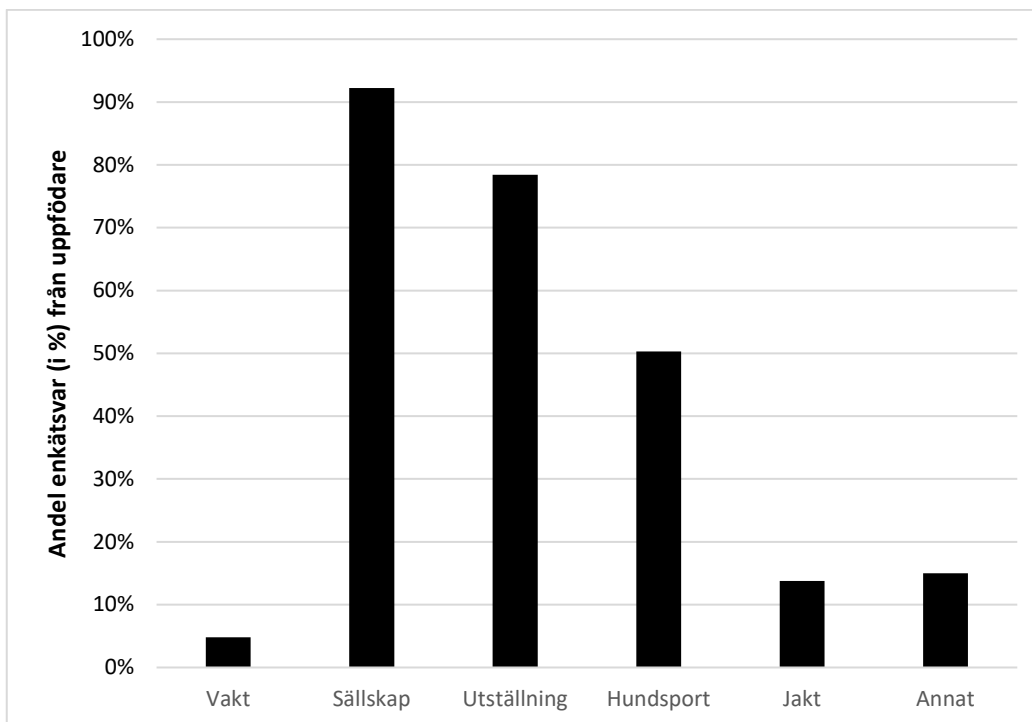
En sammanställning av resultatet för hur uppfödare värderar olika egenskaper hos valparna de föder upp (Fig. 12). Vissa egenskaper sticker ut mer än andra, det observerades att hälsa värderades som en mycket viktig egenskap (Fig. 12). Hög jaktinstinkt och hög vaktinstinkt värderades som inte viktiga egenskaper (Fig. 12).

Det observerades att uppfödarnas förväntningar skiljde sig mellan föräldradjuren och valparna (Fig. 11; Fig. 12). Egenskapen "sociala" ansåg fler uppfödare var mycket viktigare hos valparna än hos föräldradjuren (Fig. 11; Fig. 12).



Figur 12. En bild av hur uppfödare rankar olika egenskaper hos valparna de föder upp. Frågan i enkäten var "Vilka av följande egenskaper är viktiga hos valparna du föder upp? Klicka i mycket viktigt, viktigt, mindre viktigt, inte viktigt eller ingen uppfattning för varje egenskap". (n=160).

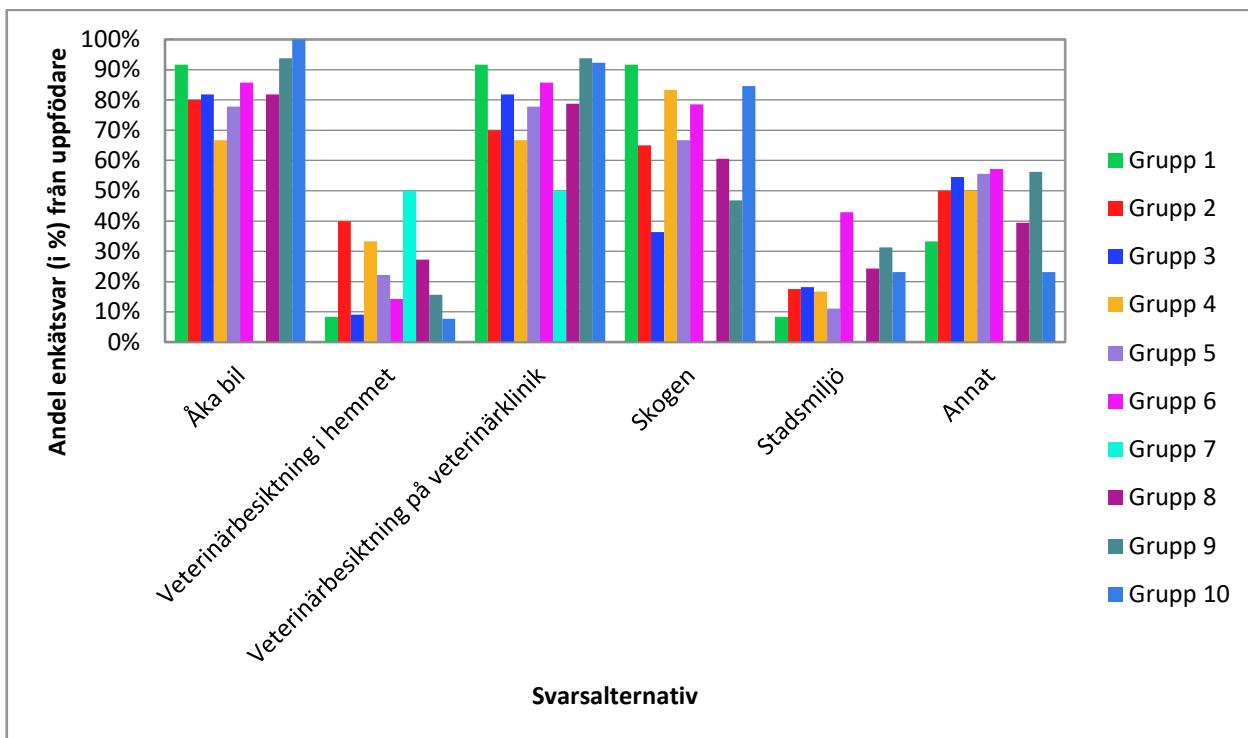
Majoriteten av uppfödarna föder upp hundar för sällskap, utställning och hundsport (Fig. 13). Det observerades att det endast var en ganska liten del av uppfödarna som hade jakt eller vakt som syfte med sin avel (Fig. 13). I kategorin "annat" (Fig. 13) var fördelningen 15% sällskap, 15% arbetshund, 26% avelshund och 44% hundsport.



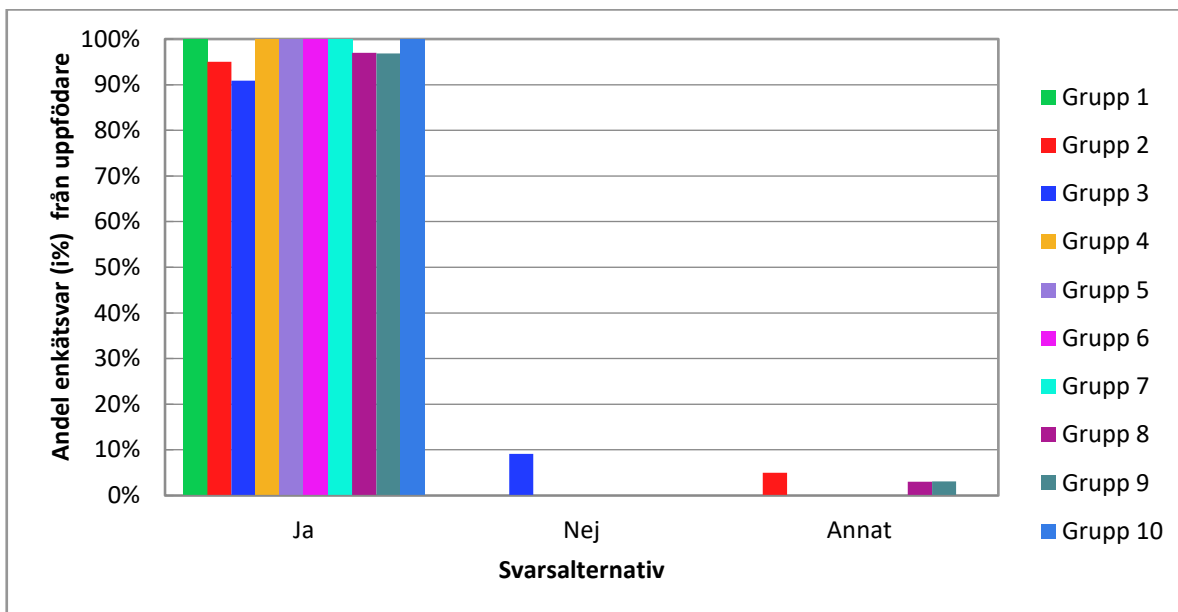
Figur 13. I denna bild presenteras vilka syften uppfödarna har med den avel de bedriver. Frågan i enkäten var "Vad är syftet med hundarna du föder upp?" (n=160)

#### 4.4 Sågs några skillnader mellan rasgrupperna och uppfödarnas socialiseringsstrategi?

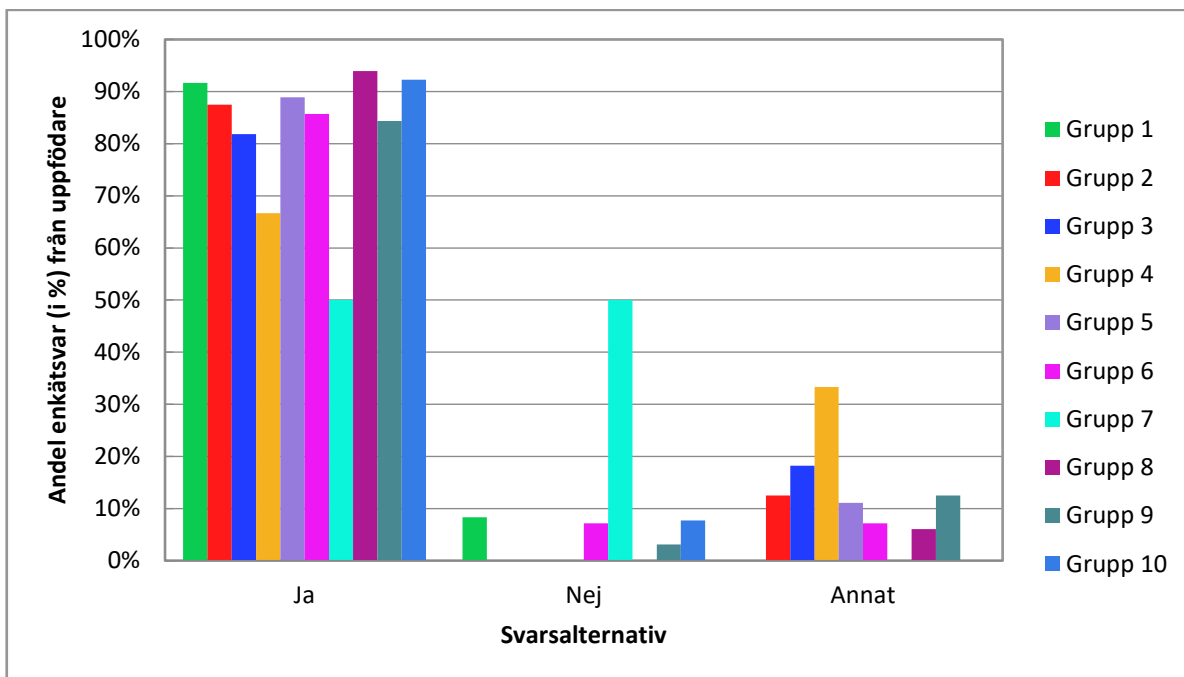
Det observerades inga större skillnader mellan de olika rasgrupperna och hur uppfödarna inom de olika grupperna jobbar med socialisering av valparna (Fig. 14; Fig. 15; Fig.16; Fig. 17). Enligt resultatet sticker grupp 7 ut på de olika frågorna, detta då det endast var två uppfödare ur den hundrasgruppen som svarade på enkäten vilket gör att procenten för den gruppen är väldigt hög även om det endast var en uppfödare som kryssat för ett visst svarsalternativ.



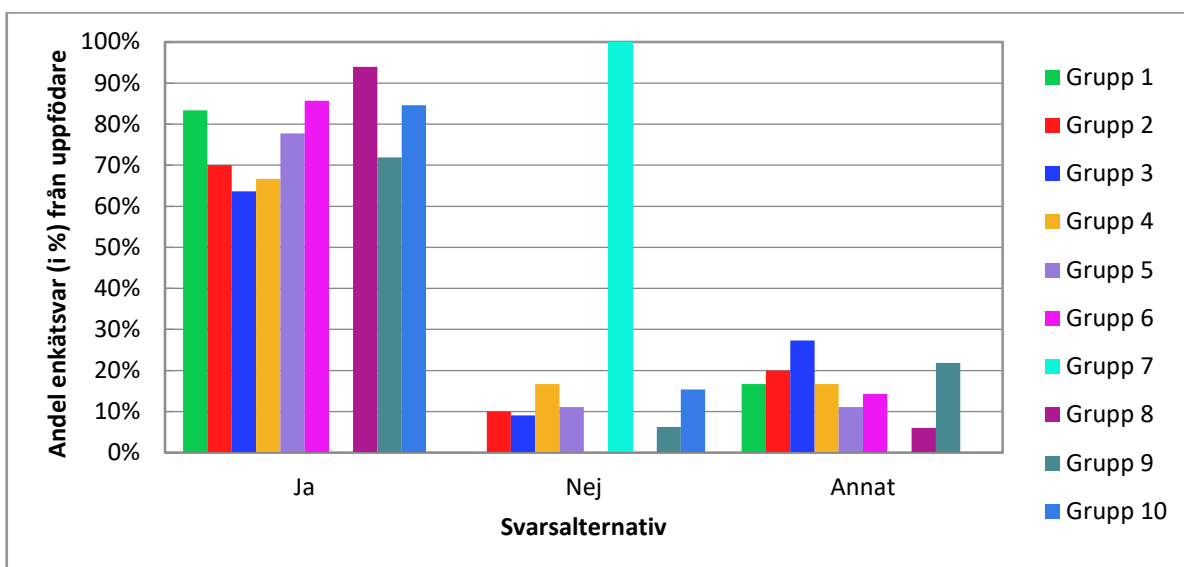
Figur 14. En bild där det jämförs om uppfödarna socialiserar valparna olika beroende på vilken hundrasgrupp rasen tillhör. Det finns tio olika hundrasgrupper (Tab. 1) som alla är indelade efter hundrasernas bakgrund, arbetsområde och beteendeförmåga. I denna bild presenteras det om uppfödarna låter valparna uppleva olika miljöer. (n=160).



Figur 15. En bild där det jämförs om uppfödarna socialiserar valparna olika beroende på vilken hundrasgrupp rasen tillhör. Det finns tio olika hundrasgrupper (Tab. 1) som alla är indelade efter hundrasernas bakgrund, arbetsområde och beteendeförmåga. I denna bild presenteras det om valparna får träffa andra människor än familjen. (n=160).



Figur 16. En bild där det jämförs om uppfödarna socialiserar valparna olika beroende på vilken hundrasgrupp rasen tillhör. Det finns tio olika hundrasgrupper (Tab. 1) som alla är indelade efter hundrasernas bakgrund, arbetsområde och beteendeförmåga. I denna bild presenteras det om valparna får träffa barn över 6år. (n=160).



Figur 17. En bild där det jämförs om uppfödarna socialiserar valparna olika beroende på vilken hundrasgrupp rasen tillhör. Det finns tio olika hundrasgrupper (Tab. 1) som alla är indelade efter hundrasernas bakgrund, arbetsområde och beteendeförmåga. I denna bild presenteras det om valparna får träffa barn under 6år. (n=160).

# Diskussion

## 5.1 Socialisering

Resultaten indikerar att majoriteten av uppfödarna i denna studie jobbar flitigt med socialisering av sina valpkullar. Uppfödarna ser till att valparna får uppleva mycket och erbjuds social kontakt med hundar och människor i olika åldrar. Valparna får träffa barn i olika åldrar, om denna möjlighet finns, för att känna sig trygga om det finns barn i det framtida hemmet. Valparna får uppleva olika underlag, ljud, dofter och miljöer. Goda erfarenheter under socialiseringsperioden såsom berikad miljö och sociala interaktioner med människor samt djur gör att valparna får bättre förutsättningar i det vuxna livet (Stolzlechner *et al.*, 2022). Därför är det viktigt att uppfödarna jobbar med socialisering men även att socialiseringen och de goda erfarenheterna fortsätter när valparna flyttar från uppfödaren till sina nya hem (Howell *et al.*, 2015).

Otillräcklig socialisering under socialiseringsperioden kan leda till flera avvikelser hos hundar såsom hyperaktivitet, minskad inlärningsförmåga, mindre nyfikenhet och nedsatt social förmåga (McMillan, 2017). Forskningen tyder på att socialisering är mycket viktig under socialiseringsperioden och att otillräcklig socialisering kan leda till problembeteenden (Foyer *et al.*, 2013; Kutzler, 2014; Howell *et al.*, 2015; McMillan, 2017; Dietz *et al.*, 2018; Ladd *et al.*, 2000; Stolzlechner *et al.*, 2022). Valpar är lika känsliga för positiva som för negativa stimuli ((Foyer *et al.*, 2013; Kutzler, 2014; Howell *et al.*, 2015; McMillan, 2017; Dietz *et al.*, 2018; Ladd *et al.*, 2000; Stolzlechner *et al.*, 2022)). Detta visar på vikten av att låta valpar uppleva positiva erfarenheter samtidigt som man vill undvika negativa upplevelser ifall man vill ge en valp en god start i livet. Detta i sin tur gör det intressant att observera hur uppfödarna rekommenderar sina valpköpare att göra med socialisering och möten med andra hundar och människor. Många uppfödare (65%) svarade att valpköparna bör vara varsamma med vilka hundar och människor de låter valpen hälsa på (Fig. 13). Vilket enligt förenämnda studier är en bra rekommendation för att valpen ska få goda erfarenheter av andra hundar och människor. Att låta valpen hälsa på alla hundar och människor kan vara en risk, då det är möjligt att hundar eller människor inte är trevliga mot andra hundar. För att en valp faktiskt ska få goda erfarenheter

så är det viktigt att veta om den andra hunden är snäll och frisk innan valpen får hälsa. Detta gäller dock alla erfarenheter valpen får, inte bara med hundar utan även med barn, främmande människor, andra djur och olika miljöer. Om erfarenheten blir negativ kommer valpen i stället att få en negativ relation till det och kan reagera med oönskade beteenden i framtiden (Howell *et al.*, 2015).

Resultatet visade ingen större skillnad på uppfödarnas metod beroende på vilken rasgrupp rasen tillhörde. Just nu pågår det många debatter om huruvida vissa raser är mer benägna till problembeteenden som aggressivitet och om det är lämpligt att förbjuda vissa raser för att minska bitskador på människor (Kogan *et al.*, 2019). I sin studie skriver Kogan *et al.* (2019) att det inte är ett effektivt sätt, snarare tvärtom, utan att det är viktigare och mer effektivt att utbilda samhället om djurs beteende samt striktare koppelvång. Ett antagande i denna enkätstudie var att det bör skilja sig hur uppfödare socialiserar olika typer av hundar beroende på ras och rasgrupp då hundrasgrupperna skiljer sig mycket åt. Bör då inte metoderna vara olika? En urhund eller herdehund som är mycket självgående kan antas behöva mer sociala interaktioner för att fungera i samhället än en ren sällskapshund ur grupp 9 (Svenska kennelklubben, 2023). Resultatet tyder på att det inte skiljer sig och att majoriteten av uppfödarna jobbar mycket med olika typer av socialisering och miljöträning av valparna. Fördelarna med att de flesta uppfödare använder väldigt lika tekniker är att valparna faktiskt får uppleva många saker innan de flyttar till sina nya hem. Uppfödarna jobbar flitigt med att ändra om i valputrymmet och erbjuda valparna nya leksaker, dofter och underlag som de kan undersöka. Många uppfödare ser till att valparna får uppleva många olika utomhusmiljöer såsom skog och natur men även statsmiljö med asfalt och mycket ljud och rörelse.

Det kan dock vara så att en valp behöver upprepade tillfällen i en miljö för att vänja sig vid den. Det kan alltså innebära att endast en upplevelse inte är tillräckligt för att valpen ska associera miljön med något positivt. Detta är något som jag inte undersökte i min enkät men som kan vara av stor vikt för effekten av den tidiga erfarenheten. En negativ upplevelse kan vara långvarig och kan räcka med att det händer en gång för att valpen ska associera upplevelsen med att det alltid är en negativ sak. Vilket då är intressant att i framtida studier undersöka hur pass mycket en valp behöver uppleva positiva saker för att associera dessa som positiva, exempelvis, hur många gånger bör man träna på att det är en positivt att vara i skogen?

## 5.2 Problembeteende

I en tidigare studie undersökte McMillan (2017) beteenden hos valpar uppfödda på valpfarmar, djuraffär och kommersiellt. Enligt McMillans studie (2017) visar valpar som föds upp storskaligt och säljs via internet eller djuraffärer oftare problembeteenden än hundar som föds upp icke kommersiellt. Vidare skriver samma författare i samma studie att det är en gemensam faktor i studier och forskning där hundar visar olika problembeteenden, beteenden som beskrivs i studierna är aggression mot människor, barn och andra hundar men även rädslor vid olika tillfällen såsom på promenad, vid möten med okända människor, barn, andra hundar samt olika ljud (McMillan, 2017). Faktorer som kan bidra till dessa beteendeproblem hos hundar kan vara många och svåra att identifiera, såsom hur hundarna föds upp, hanteras, socialiseras, hålls, transporteras och avvänjs (McMillan, 2017). I samma studie skriver författaren att otillräcklig socialisering, stress, tidig avvänjning, genetik men även ägarens kunskap och engagemang för hunden är några av de mest väsentliga faktorerna. Flera studier fastställer att valpars erfarenheter under de första veckorna i livet har långvariga effekter på den vuxna hundens beteende (Foyer *et al.*, 2013; McMillan, 2017). Beteenden som kopplas till hundens erfarenheter är till exempel hyperaktivitet, aggressivitet, rädsla, destruktiva beteenden (Foyer *et al.*, 2013; McMillan, 2017). Enligt resultaten från enkäten var uppfödarna engagerade och jobbade med socialisering av valparna och förebyggde därmed olika typer av problembeteenden hos de vuxna hundarna. Uppfödarna väljer att jobba enligt samma metoder oavsett vilken rasgrupp valparna tillhör. De utsätts för olika miljöer, människor och hundar, allt detta bidrar till att valparna får goda erfarenheter och förutsättningar för att växa upp till sunda individer.

I enkäten ställdes frågor hur uppfödarna begränsar tiken ifrån valparna dagtid och nattetid (Bil. 1). För tidig avvänjning har enligt forskning negativa konsekvenser för valparnas utveckling (Pierantoni *et al.*, 2011). Enligt resultaten från enkäten låter de flesta uppfödarna tiken välja själv när hon vill vara hos valparna eller inte. Tidig avvänjning kan även leda till problembeteenden och stereotypa beteenden (Pierantoni *et al.*, 2011). Hundar som avvandades när de var en månad gamla visade fler avvikande beteenden så som ångest, rädsla och destruktiva beteenden än hundar som avvandades vid två månaders ålder (Pierantoni *et al.*, 2011).

## 5.3 Viktiga egenskaper

En av frågorna i enkäten var utformad för att undersöka vilka egenskaper som värderas högt eller lågt hos föräldradjur och valpar. Resultatet visade att 95% av uppfödarna i denna studie ansåg att hälsa är mycket viktigt hos både föräldradjuren och hos valparna. Egenskapen ”sociala” tyckte en större del av uppfödarna vara



mycket viktigare hos valparna än hos föräldradyren (Fig. 11; Fig.12). Utöver det sågs inga större skillnader och det verkar överensstämja hur föräldradyr väljs ut jämfört med vad som strävas efter hos valparna. Detta är mycket viktigt eftersom många av hälsoproblemen hos dagens hundar är genetiskt kopplade (Oberbauer *et al.*, 2017). Resultatet visar på att majoriteten av våra uppfödare strävar efter friska hundar för att värna om djurens välfärd och därmed ett gott djurskydd. Utseende och en smal genpool är en bidragande faktor till extremavel som påverkar hundrasers hälsa (Bovenkerk & Nijland, 2017). I enkäten framgick det att utseende hos valparna var viktigt för 66% av uppfödarna. Hälsoproblem kopplas till avel av flera olika raser och typer av hundar, till exempel höft och armbågsdysplasi hos stora raser, andningsproblem hos trubbnosiga hundar, hudproblem hos Shar-pei och oförmåga att kunna föda naturligt hos bulldogg (Bovenkerk & Nijland, 2017). Eftersom detta är uppfödare anslutna till SKK, finns det rasstandarder, riktlinjer och regler som uppfödarna måste följa för att vara medlemmar och registrera hundar (Svenska kennelklubben, 2023). SKK finns till som stöd för uppfödarna och det pågår hela tiden projekt för att främja hundars hälsa och djurvälstånd (Svenska kennelklubben, 2023). Bland annat utvecklar SKK ett hälsoprogram för trubbnosiga hundar där uppfödare kan välja att vara med i ett prov där hunden undersöks av veterinär och utför ett arbetsprov för att kontrollera andningen. Detta är tänkt att bli ett obligatoriskt prov i framtiden för att bidra till en god djurvälstånd och gott djurskydd (Svenska kennelklubben, 2023). I resultaten syns det att uppfödarna är överens om att egenskapen social är den näst mest viktiga, efter hälsa. Rasstandarder är till för att beskriva hundrasen utseendemässigt och beteendemässigt, men är relativt tolkningsbara. Anomali är diskvalificerande, dessa avvikelser får ej avlas på och hundar med sådana avvikelser kan förläggas med avelsförbud, vilket gäller både hälsa och mentalitet (Svenska kennelklubben, 2023). Detta är något som utställningsdomare har en stor del i och vid bedömning enligt rasstandard på utställningar kan diskvalificera hundar vars hälsa eller mentalitet är avvikande. Enligt 6 kap. 1 § L102 får inte hundar avlas på om egenskaperna riskerar att påverka valparnas eller föräldradyrens hälsa och välfärd negativt. Utställningsdomare är skyldiga att anmäla om en hund beter sig aggressivt eller är mycket rädd för domare eller funktionärer (Svenska kennelklubben, 2023). Sådana beteenden kan innebära att hunden blir diskvalificerad, händer detta tre gånger så får hunden inte delta fler gånger (Svenska kennelklubben, 2023). Vilket syns i resultatet i denna studie, uppfödare jobbar med socialisering och anser att egenskapen social är mycket viktig. I det stora hela förväntar uppfödarna sig friska och sociala valpar inom sina uppfödningar. Det är viktigt att uppfödare fortsätter fokusera på hälsan och mentaliteten hos hundar för att främja en god djurvälstånd och gott djurskydd hos hundarna.

En egenskap som uppfödare inte ansåg vara särskilt viktigt var låg jaktinstinkt hos valparna, 31% ansåg att det var mindre viktigt och 34% ansåg att det inte var viktigt (Fig. 4). Detta kan vara något som uppfödare bör ta större hänsyn till då majoritet av hundar i dagens samhälle endast är sällskapshundar (Howell *et al.*, 2015). Eftersom de allra flesta hundar idag endast är sällskapshundar kan detta anses vara en egenskap som man bör ta större hänsyn till, för att kunna erbjuda samhället och hundägare, hundar som är lugna och harmoniska även när det finns vilt i närheten.

Resultatet i enkäten tyder på att uppfödarna i denna studie låter valparna uppleva olika miljöer, träffa andra människor och djur. På frågan hur uppfödarna rekommenderar sina valpköpare att göra efter leverans tyder också på att uppfödarna i denna studie är medvetna om att valparna behöver få bra erfarenheter. De flesta uppfödarna svarade att de nya ägarna ska vara varsamma med vilka andra hundar och människor som får träffa valparna. Detta för att de ska hålla sig friska och för att de inte ska få några negativa upplevelser. Under socialiseringsperioden är valparna mycket känsliga och tar med sig positiva upplevelser och negativa upplevelser genom hela livet (McMillan, 2017). Drygt 8 % av uppfödarna som deltog i denna studie svarade att de rekommenderar sina valpköpare att inte träffa några andra hundar innan valparna är 12 veckor gamla. Detta beror möjligtvis på rädsla för smittspridning medan valpen inte är fullvaccinerad.

Valpar bör grundvaccineras, vilket innebär tre doser vaccin (Statens veterinärmedicinska anstalt, 2022). Valpen vaccineras första gången vid 7–8 veckor, detta brukar ske hos uppfödaren i samband med besiktning och chipmärkning (Statens veterinärmedicinska anstalt, 2022). Andra dosen ska ges vid 12 veckors ålder och den sista, tredje dosen ska ges när hunden är ett år gammal (Statens veterinärmedicinska anstalt, 2022). Grundvaccinet ska sedan förnyas en gång vart tredje år. När valpen vaccineras vid 8 veckors ålder börjar de maternella antikropparna sjunka, men är fortfarande för effektiva för att vaccinet ska få full effekt därför vaccineras valpen igen vid 12 veckors ålder (Statens veterinärmedicinska anstalt, 2022). Att inte låta valpen hälsa på andra hundar innan den vaccineras vid 12 veckor kan innebära att valpen går miste om flera värdefulla veckor av socialiseringsperioden, vilket forskningen menar leder till avvikande beteenden i hundens vuxna liv (Foyer *et al.*, 2013; McMillan, 2017). En del argumenterar för att valparna inte ska träffa andra hundar förrän de är 12 veckor gamla då man riskerar att valpen blir sjuk eftersom den inte är helt vaccinerad. Valparna har dels antikroppar från sin mamma och vaccineras vid 8 veckors ålder (Statens veterinärmedicinska anstalt, 2022). Hundägare bör alltid stämma av med de andra hundägarna om hundarna är friska innan de låter sina hundar hälsa, detta gäller även vuxna hundar, för att undvika smittspridning (Statens veterinärmedicinska anstalt, 2022; Svenska kennelklubben, 2023).

## 5.4 Etiska aspekter

För att det ska vara etiskt försvarbart att föda upp och äga hundar behöver människan ge hunden bästa möjliga förutsättningar för att ha en god hälsa. Uppfödare anser att hälsa är mycket viktigt både hos föräldradjur (Fig. 3) och valpar (Fig. 4). En god hälsa hos hundarna bidrar till ett gott djurskydd och god djurvälstånd.

Enligt 2 kap. 5 § L102 ska hundars grundläggande behov uppfyllas, i denna paragraf framkommer det även krav på kompetens hos ägaren, ägaren har ansvaret att se till att hundens behov av social kontakt, fysisk och mental stimulans och vila uppfylls. Som tidigare nämnt är socialiseringsperioden en kritisk tid i hundarnas liv där det är viktigt att de får goda erfarenheter och får lära sig kommunicera med andra hundar och lära sig hur samhället fungerar. Därför är det viktigt att våra uppfödare fortsätter jobba med socialiseringen och sprider kunskap till valpköparna för att valparna ska få de bästa möjliga förutsättningarna att anpassa sig och bli trygga individer i vårt samhälle. Enligt denna enkätstudie har det noterats att uppfödare jobbar med socialisering av valparna under åldern 3 till 8 veckor. Uppfödarna anser även att egenskapen ”sociala” är en mycket viktig egenskap hos både föräldradjur och valpar (Fig. 11; Fig. 12). Detta möjliggör att valparna får så bra förutsättningar som möjligt.

Vi har ett ansvar att se till att djuren vi äger och håller mår bra och passar in i samhället. Enligt 4 kap. 1 § i L102 har djurägaren ansvar för hundars välbefinnande. Vidare i samma paragraf framkommer det att tillsynen ska vara så god att missförhållanden och även avvikande beteenden uppmärksammas och åtgärder vidtas. Aggressiva, rädda och stressade hundar kan tänkas ha dålig djurvälstånd och ses dessutom som ett problem i samhället och kan till och med innebära fara för människor i vissa lägen. Det händer att hundar avlivas på grund av problembeteenden såsom aggression mot människor eller andra hundar (Flint *et al.*, 2017). Problembeteenden kan leda till att människa-djur relationen försämras samt att hundens välfärd påverkas negativt. Det är inte etiskt försvarbart att hundar behöver avlivas för att människan inte har gett dem de rätta förutsättningarna.

## 5.5 Framtida studier och tillämpning

Förhoppningsvis bidrar denna studie till större förståelse för hur viktigt det är med socialisering och bra erfarenheter hos unga valpar. Vilket i sin tur kan leda till att vi i framtiden får färre hundare med beteendeproblem och då även en bättre djurvälstånd och djurskydd.

Denna studie hade kunnat göras större och inkludera socialiseringsperioden 8 till 12 veckor. Detta hade varit intressant att undersöka för att få en uppfattning om hur nyblivna hundägare jobbar med socialisering när valparna är 8 till 12 veckor gamla, för att få en helhet över hela socialiseringsperioden 3 till 12 veckors ålder. Frågeställningar i en sådan studie hade till exempel kunnat vara:

- Vilka rekommendationer fick valpköparen och hur har dessa fungerat för valpen och ägaren?
- Har valpköparen kunskap om socialiseringsperioden och jobbar aktivt med socialisering med valpen?

Detta är något som hade varit mycket intressant att undersöka då det i dagens samhälle finns hundar med problembeteenden som i vissa fall kan bero på otillräcklig socialisering. Denna studie fokuserade på valparnas första tid under socialiseringsperioden, under denna tid är de hos uppfödaren men tiden hos de nya ägarna är minst lika viktig och intressant för hundens framtid. I detta arbete hade det varit för stort att ta med både nyblivna valpägare och uppfödare i samma arbete, detta hade dock varit intressant att göra i framtida studier.

Det hade även varit intressant om man hade kunnat följa valpar först 3 till 8 veckor hos uppfödaren, sedan 8 till 12 veckor hos den nya ägaren och sedan när hunden är vuxen, detta för att se hur applicerad socialiseringsmetod fungerat på den aktuella hunden. Här hade en lämplig frågeställning varit ”hur har hunden socialiserats under socialiseringsperioden 3 till 12 veckor och hur uppfattas hundens beteenden idag som vuxen individ?”.

Det skulle också vara intressant att undersöka skillnaden mellan uppfödarens socialiseringsstrategi mellan de olika rasgrupperna i framtida studier då det finns stora skillnader mellan olika raser och rasgrupper i ursprungliga beteenden och arbetsuppgifter.

## 5.6 Hållbarhet

Det tredje globala hållbarhetsmålet handlar om människans hälsa och välbefinnande (Globala målen, 2023). Att socialisera sina hundar är viktigt för människors hälsa. Som tidigare skrivit kan hundar som fått otillräcklig eller felaktig socialisering visa problembeteenden som aggression, ångest och rädsla vilket i sin tur kan påverka människor. Hundägaren till en hund med problembeteenden kan må sämre på grund av mental påfrestning men även eftersom människa-djur relationen påverkas negativt (Wells & Hepper, 2000; Flint *et al.*, 2017). Problembeteenden såsom aggression kan innebära att människor kommer till skada vilket påverkar människans hälsa och välbefinnande negativt och blir därav inte hållbart. Forskning visar på att det är viktigt med socialisering för att motverka

sådana beteenden (Foyer *et al.*, 2013; McMillan, 2017). Vilket innebär att socialisering är viktigt för ett hållbart samhälle.

För att det ska vara hållbart att hålla hundar behöver hundarna passa in i samhället. Om hundarna skapar många problem och skador i samhället kommer det inte vara hållbart att hålla hundar. Enligt det globala hållbarhetsmålet 16 ska vi sträva efter fredliga och inkluderande samhällen (Globala målen, 2023). Om en stor andel hundar uppvisar problembeteenden såsom aggression och rädsla kan det bidra till ett mindre fredligt samhälle vilket kan skapa problem ur hållbarhetsperspektivet. Det är därför viktigt att motverka sådana typer av beteenden, vilket kan göras med kunskap och god socialisering (Vaterlaws-Whiteside & Hartmann, 2017; Dietz *et al.*, 2018; Mills *et al.*, 2020).

## 5.7 Styrkor och svagheter i Litteratur

Det finns mycket litteratur om problembeteenden hos hundar, även om orsaker men orsakerna är svåra att fastställa. I litteraturen nämns många orsaker till att vissa problembeteenden hos hundar uppkommer men det går inte att fastställa exakt vad som orsakar vilka beteenden. Detta är ett komplext ämne där många faktorer spelar roll. Detta kan anses vara en svaghet med litteraturen eftersom det inte helt säkert går att fastställa orsaken till problembeteenden hos hundar, vilket kanske inte är så konstigt då hundar är egna individer. Det är dock bra att litteraturen tar upp alla dessa faktorer och beskriver hur man kan undvika detta. I litteraturen framgår det även att hundar individer och alla metoder fungerar olika på olika individer. Enligt litteraturen och min studie är socialisering en viktig del av hundars liv. Vilket är en styrka då all litteratur jag har läst har beskrivit att socialisering är viktigt och att valpar behöver socialiseras för att bli stabila vuxna individer. Som tidigare skrivit är det enligt litteraturen större sannolikhet att hundar som inte fått tillräcklig socialisering utvecklar problembeteenden.

En utveckling av den existerande litteraturen hade varit ett riktmärke på hur mycket man behöver träna med en hund. Litteraturen säger att valparna behöver få uppleva olika miljöer och sociala stimuli men hur mycket behöver detta göras för att valparna ska anses vara korrekt socialiserade?

## 5.8 Felkällor

### 5.8.1 Ojämn fördelning mellan hundrasgrupperna

Det inkom olika många svar från uppfödare av olika hundrasgrupper. Det kom in minst antal svar från uppfödare av hundraser inom grupp 4 och grupp 7, vilket kan bero på att enkäten inte nådde ut till så många uppfödare av just dessa hundrasgrupper (Bil. 2). Enkäten distribuerades främst via sociala medier och nådde därför ett ojämnt antal uppfödare från olika grupper. Flest svar kom in från hundrasgrupp 2, 8 och 9. Den ojämna fördelningen beror troligtvis på att enkäten spridits mer eller mindre inom olika målgrupper.

### 5.8.2 Mänsklig faktor

I denna studie var den mänskliga faktorn en felkälla som behöver tas hänsyn till. Enkäten fick 160 svar från olika uppfödare. Misstolkningar av frågor och svarsalternativ bör tas hänsyn till. En förbättring hade varit att förtydliga frågorna och svarsalternativen ytterligare, skicka ut en testlänk till fler personer för att förbättra och förtydliga det som jag ansåg var tydligt men inte andra. En del frågor var kanske lite breda där jag fick svar under textrutan ”annat” om saker jag frågade om senare i enkäten. Man hade kunnat skriva till att det kommer frågor om barn senare i enkäten på frågan ”vad får valparna uppleva”.

Detta var en enkätstudie där vi tolkar svaren vi fått. Det hade varit intressant att göra praktiska studier för att undersöka hur arbetet under socialiseringsperioden ser ut i praktiken och hur de olika inslagen påverkar hundarna både kort- och långsiktigt.

Resultatet hade troligtvis skilt sig om enkätstudien inkluderade alla uppfödare, inte bara SKK anslutna. Troligtvis är det engagerade och väl pålästa uppfödare som tar sig tid att svara på enkäter och studier vilket kan innebära att resultaten blir något påverkade än om alla uppfödare hade svarat. Det är även svårt att säga att det endast var SKK anslutna uppfödare som svarade. I informationen i början av enkäten var det tydligt att enkäten endast riktade sig till SKK anslutna uppfödare, men det går att kryssa i att man är SKK ansluten även om man inte är det. Det går inte att kontrollera eftersom enkäten var anonym.

### 5.8.3 Bortfall av svar

I denna studie fick alla uppfödare (som är anslutna till svenska kennelklubben) svara på enkäten, vilket innebär att det kom in många svar men ojämnt fördelat mellan de olika raserna och hundrasgrupperna. Det finns ett bortfall av uppfödare som inte svarade på hela enkäten, 167 uppfödare påbörjade svara på enkäten men

160 uppfödare slutförde enkäten. Frågorna i enkäten var obligatoriska vilket innebär att enkäten inte kunde slutföras om inte alla frågor besvarades. Det förekom olika många svar från olika hundrasgrupper, det kanske hade varit bra att ha ett bestämt antal uppfödare ur varje rasgrupp, för att kunna jämföra de olika rasgrupperna med varandra och få mer välgrundade svar.

## Slutsats

Sammanfattningsvis tycks uppfödare, i denna studie, vara väl medvetna om socialiseringsperioden hos valpar och jobbar för att valparna ska få uppleva mycket och samla på sig goda erfarenheter innan de flyttar till sina nya hem. I denna studie tyder svaren på att uppfödare jobbar med socialisering. Det är troligare att hundar som får många goda erfarenheter av olika miljöer och sociala interaktioner i tidig ålder kommer att kunna hantera stressiga situationer i framtiden utan större problem. Negativ stress och negativa erfarenheter i tidig ålder kan däremot innebära att hundens välfärd och välmående försämras. Det observerades inga större skillnader mellan de olika rasgrupperna. Det är viktigt att uppfödare fortsätter jobba med socialisering och miljöträning av de unga valparna för att ge dem så goda förutsättningar som möjligt inför det vuxna livet.



## Referenser

- Battaglia, C.L. 2009. Periods of Early Development and the Effects of Stimulation and Social Experiences in the Canine. *Journal of veterinary behavior*. 4 (5), 203–210.
- Bovenkerk, B. & Nijland, H.J. 2017. The Pedigree Dog Breeding Debate in Ethics and Practice: Beyond Welfare Arguments. *Journal of agricultural & environmental ethics*. 30 (3), 387–412.
- Dietz, L., Arnold, A.-M.K., Goerlich-Jansson, V.C. & Vinke, C.M. 2018. The importance of early life experiences for the development of behavioural disorders in domestic dogs. *Behaviour*. 155 (2–3), 83–114.
- Fédération Cynologique International, 2022. <https://www.fci.be/en/Presentation-of-our-organisation-4.html>, använd 17-05-2023.
- Flint, H.E., Coe, J.B., Serpell, J.A., Pearl, D.L. & Niel, L. 2017. Risk factors associated with stranger-directed aggression in domestic dogs. *Applied animal behaviour science*. 197, 45–54.
- Foyer, P., Wilsson, E., Wright, D. & Jensen, P. 2013. Early experiences modulate stress coping in a population of German shepherd dogs. *Applied animal behaviour science*. 146 (1-4), 79–87.
- Globala målen, 2023. <https://www.globalamalen.se/>, använd 25-06-2023.
- Howell, T.J., King, T. & Bennett, P.C. 2015. Puppy parties and beyond: the role of early age socialization practices on adult dog behavior. *Veterinary medicine (Auckland)*. 6 (default), 143–153.
- Kogan, L.R., Schoenfeld-Tacher, R.M., Hellyer, P.W., Oxley, J.A. & Rishniw, M. 2019. Small animal veterinarians' perceptions, experiences, and views of common dog breeds, dog aggression, and breed-specific laws in the United States. *International journal of environmental research and public health*. 16 (21), 4081–.
- Kutzler, M. 2014. Puppy Behavior, Socialization, and Personality. *Advances in small animal medicine and surgery*. 27 (6), 1–3.
- Ladd, C.O., Hout, R.L., Thriwikraman, K.V., Nemeroff, C.B., Meaney, M.J., Plotsky, P.M. 2000. Long-term behavioral and neuroendocrine adaptations to adverse early experience. 122, 81-103.
- McMillan, F.D. 2017. Behavioral and psychological outcomes for dogs sold as puppies through pet stores and/or born in commercial breeding establishments: Current knowledge and putative causes. *Journal of veterinary behavior*. 19, 14–26.

- Mills, D.S., Demontigny-Bedard, I., Gruen, M., Klinck, M.P., McPeake, K.J., Barcelos, A.M., Hewison, L., Van Haevermaet, H., Denenberg, S., Hauser, H., Koch, C., Ballantyne, K., Wilson, C., Mathkari, C., Pounder, J., Garcia, E., Darder, P., Fatjo, J. & Levine, E. 2020. Pain and Problem Behavior in Cats and Dogs. *Animals (Basel)*. 10 (2), 318–.
- Oberbauer, A.M., Keller, G.G. & Famula, T.R. 2017. Long-term genetic selection reduced prevalence of hip and elbow dysplasia in 60 dog breeds. *PloS one*. 12 (2), e0172918–e0172918.
- Pierantoni, L., Albertini, M. & Pirrone, F. 2011. Prevalence of owner-reported behaviours in dogs separated from the litter at two different ages. *Vet. Rec.* 169, 468–.
- Smail, M.A., Smith, B.L., Nawreen, N. & Herman, J.P. 2020. Differential impact of stress and environmental enrichment on corticolimbic circuits. *Pharmacology, biochemistry and behavior*. 197, 172993–172993.
- Svenska kennelklubben, 2023. <https://www.skk.se/sv/om-skk/>, använd 17-05-2023.
- Stamps, J. & Groothuis, T.G.G. 2010. The development of animal personality: relevance, concepts and perspectives. *Biological reviews of the Cambridge Philosophical Society*. 85 (2), 301–325.
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter, saknr L 102.
- Statens veterinärmedicinska anstalt, 2022. <https://www.sva.se/sport-och-sallskapsdjur/hund/vaccination-av-hund/>, använd 23-05-2023.
- Stolzlechner, L., Bonorand, A. & Riemer, S. 2022. Optimising Puppy Socialisation- Short- and Long-Term Effects of a Training Programme during the Early Socialisation Period. *Animals (Basel)*. 12 (22), 3067–.
- Van Poucke, E., Höglin, A., Jensen, P. & Roth, L.S.V. 2022. Breed group differences in the unsolvable problem task: herding dogs prefer their owner, while solitary hunting dogs seek stranger proximity. *Animal cognition*. 25 (3), 597–603.
- Vaterlaws-Whiteside, H. & Hartmann, A. 2017. Improving puppy behavior using a new standardized socialization program. *Applied animal behaviour science*. 197, 55–61.
- Wells, D.L. & Hepper, P.G. 2000. Prevalence of behaviour problems reported by owners of dogs purchased from an animal rescue shelter. *Applied animal behaviour science*. 69 (1), 55–65.

## Populärvetenskaplig sammanfattning

Socialisering är en mycket viktig del av unga hundars liv. Man brukar beskriva att hundar utvecklas i tre olika perioder. Första perioden är primärperioden och pågår från ungefär tredje dagen efter födseln till ca två veckors ålder. Andra perioden är den så kallade socialiseringsperioden, denna pågår cirka mellan 3 och 12 veckors ålder. Den tredje perioden är ungdomsperioden som pågår från socialiseringsperiodens slut till ungefär 12 mån ålder. Denna studie fokuserade på socialiseringsperioden. Under socialiseringsperioden är valparna mycket känsliga för nya intryck och behöver få uppleva många goda erfarenheter för att utvecklas till trygga individer. Det är därför viktigt att valparna får träffa andra hundar, djur, barn och främmande människor men även uppleva många miljöer, särskilt miljöer de ska vistas i som vuxna. Det är intressant hur uppfödare jobbar med socialiseringen av valpar innan de flyttar till sina nya hem och om det finns någon skillnad mellan rasgrupperna och uppfödarnas strategi? Det är också intressant att undersöka vilka förväntningar uppfödare har på föräldradjuret och valparna och hur dessa förväntningar överensstämmer med varandra? För att få en bredare kunskap om hur våra uppfödare jobbar med socialisering gjordes en enkätstudie som publicerades på sociala medier och skickades ut till uppfödare. Resultaten sammanställdes sedan i Microsoft Excel. Enkäten fick 160 kompletta svar från uppfödare av olika raser. Överlag observerades det att uppfödarna, i denna studie, jobbar med att deras valpkullar ska få många goda erfarenheter och sociala upplevelser med hundar och människor. 97% av uppfödarna, i denna studie, jobbar med att deras valpkullar ska träffa andra människor än familjen. Uppfödarna jobbar även med att valparna träffar människor i olika åldrar. 88% av uppfödarna, i denna studie, svarade att valparna får träffa barn äldre än 6 år och 77% barn under sex år. Uppfödarna jobbar även med upplevelser av olika miljöer. 87% av uppfödarna, i denna studie, åker bil med valparna innan de flyttar till sina nya hem. 65% av uppfödarna, i denna studie, låter valparna uppleva skogen. I dagens samhälle är det viktigt att hundarna är stabila och trygga individer. Om hundar visar problembeteenden som aggression, ångest eller rädsla kan de bli en direkt fara i samhället. Många hundar avlivas på grund av sådana beteendeproblem. Forskning visar att otillräcklig socialisering under socialiseringsperioden innebär en större sannolikhet att sådana beteendeproblem uppstår hos de vuxna hundarna. Därför är

det viktigt att våra uppfödare jobbar med socialisering samt sprider kunskapen vidare om ämnet till sina valpköpare.

*Nyckelord: Socialisering, valpar, hundar, erfarenheter, miljö.*




# Tack!

Jag vill tacka min handledare Lena Skånberg som hjälpt mig utforma arbetet på ett bra och utförligt sätt och stöttat mig under arbetets gång. Jag vill även tacka Jan Herngren som hjälpt till att distribuera min enkät så att jag har fått många svar samt hjälpt till med synpunkter och idéer till arbetet. Tack till Anne-Chatherine Edoff för hjälp med synpunkter och idéer till studien. Ett stort tack till Karin Åström som hjälpt till och korrekturläst. Ett stort tack till samtliga uppfödare som har tagit sig tid och svarat på min enkät och bidragit till forskningen. Sist men inte minst vill jag ägna ett stort tack till min familj som stöttat och peppat mig under studietiden.

# Bilaga 1

## Enkäten

### Fråga 1

**A** **Obligatorisk**   

Vilken ras föder du upp?

### Fråga 2

**Obligatorisk** 

Vilken rasgrupp tillhör rasen?  
Här kan du se vilka raser som tillhör vilken rasgrupp. <https://www.skk.se/sv/hundraser/>

Grupp 1

Grupp 2

Grupp 3

Grupp 4

Grupp 5

Grupp 6

Grupp 7

Grupp 8

Grupp 9

Grupp 10

### Fråga 3.

**Obligatorisk**

Hur många kullar har du fött upp ?

Fött upp färre än 5 kullar

Fött upp 5 till 15 kullar

Fött upp fler än 15 kullar

### Fråga 4

**Obligatorisk**

Vad är syftet med hundarna du föder upp? (Flera svarsalternativ möjliga)

Vakt

Sällskap

Utställning

Hundsport

Jakt

Annat

### Fråga 5

**Obligatorisk**

Vilka av följande egenskaper är viktiga för dig när du selekterar föräldradjur för din uppfödning? Klicka i mycket viktigt, viktigt, mindre viktigt, inte viktigt eller ingen uppfattning för varje egenskap.

	Mycket viktigt	Viktigt	Mindre viktigt	Inte viktigt	Ingen uppfattning
Sociala	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Hög jaktinstinkt	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Låg jaktinstinkt	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Hög vaktinstinkt	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Låg vaktinstinkt	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Lugna	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Aktiva	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Hälsa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Utseende	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Orädda	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Arbetsmotiverade	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

## Fråga 6

**Obligatorisk**

Vilka egenskaper anser du är viktiga hos valparna som du föder upp? Klicka i mycket viktigt, viktigt, mindre viktigt, inte viktigt eller ingen uppfattning för varje egenskap.

	Mycket viktigt	Viktigt	Mindre viktigt	Inte viktigt	Ingen uppfattning
Sociala	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Hög jaktinstinkt	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Låg jaktinstinkt	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Hög vaktinstinkt	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Låg vaktinstinkt	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Lugna	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Aktiva	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Hälsa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Utseende	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Orädda	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Arbetsmotiverade	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

## Fråga 7

**SIDA 2**

**Miljön**

Här försöker jag få en bild av hur valparna bor under tiden de är hos dig samt vilka miljöer de får uppleva innan de flyttar

**Obligatorisk**

Under tiden valparna är 3 till 8 veckor gamla bor de...

- Fritt i hemmet tillsammans med dig och familjen.
- I ett avgränsat rum i hemmet tillsammans med dig och familjen.
- Avskilt från familjen i en egen bo-del utomhus.
- Avskilt från familjen i en egen bo-del inomhus.
- Avskilt från familjen i en egen bo-del inomhus med fri tillgång till utomhusvistelse.
- Annat

## Fråga 8




**Obligatorisk**

Vilka av följande alternativ gör du i valputrymmet? (Flera svarsalternativ möjliga)

- Ändrar inredning
- Lägger in nya leksaker
- Erbjuder tuggben
- Lägger in saker som kan dofta annorlunda
- Annat






## Fråga 9

**Obligatorisk**   

Valparna får uppleva följande innan flytt (Flera svarsalternativ möjliga)

- Åka bil
- Veterinärbesiktning i hemmet
- Veterinärbesiktning på veterinärklinik
- Skogen
- Stadsmiljö
- Annat

## Fråga 10

**Obligatorisk**   

Vilka underlag brukar dina valpar få uppleva innan de flyttar ? (Flera svarsalternativ möjliga)

- Gräs
- Grus
- Asfalt
- Klinker/kakel
- Parkettgolv
- Annat



## Fråga 11

SIDA 3



### Valparnas erfarenhet




Dubbelklicka för att lägga till en sidbeskrivning

**Obligatorisk**   

Träffar valparna andra människor än dig och din familj när de är 3 till 8 veckor gamla? (tex. gäster som kommer på besök)

- Ja
- Nej
- Annat




## Fråga 12

**Obligatorisk**   

Får valparna träffa barn under 6 år när valparna är 3 till 8 veckor gamla?

Ja  
 Nej  
 Annat



## Fråga 13

**Obligatorisk**   

Får valparna träffa barn över 6 år när valparna är 3 till 8 veckor gamla ?

Ja  
 Nej  
 Annat




## Fråga 14

**Obligatorisk**   

Träffar valparna andra hundar än sin mamma när de är 3 till 8 veckor gamla ?

Ja  
 Nej  
 Annat

## Fråga 15

**Obligatorisk**   

Hur rekommenderar du att dina valpköpare ska göra under socialiseringsperioden 8 veckor till 12 veckor ?

Träffa inga andra hundar förrän valpen är 12 veckor  
 Träffa så många hundar och människor som möjligt  
 Var varsam med vilka hundar om människor ni låter valpen träffa  
 Annat

## Fråga 16

**Obligatorisk** ✎ 📄 🔗

Hur länge vistas mamman tillsammans med valparna nattetid?

Mamma och valpar vistas tillsammans nattetid tills valparna flyttar

Mamma och valpar vistas tillsammans nattetid tills valparna är 7 veckor gamla

Mamma och valpar vistas tillsammans nattetid tills valparna är 6 veckor gamla

Annat

## Fråga 17

**Obligatorisk** ✎ 📄 🔗

Hur begränsas kontakten mellan valpar och mamma dagtid?

Tiken väljer själv när hon vill vara hos valparna

Du begränsar tiden tiken får vara hos valparna

Tiken är alltid med valparna tills de flyttar

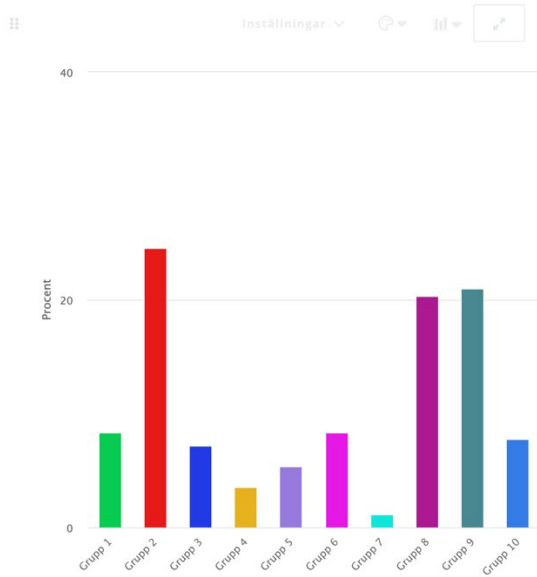
Annat



### Vilken rasgrupp tillhör rasen?

Här kan du se vilka raser som tillhör vilken rasgrupp. <https://www.skk.se/sv/hundraser/>

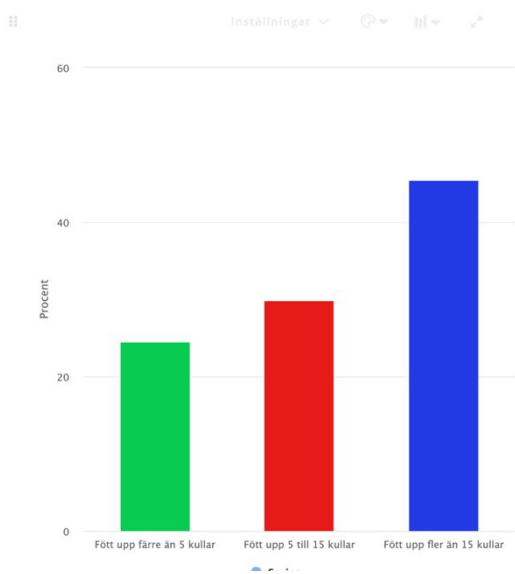
Sida 1 - Fråga 2 | Uppfödning



Grupp	Antal (%)
1 Grupp 1	14 (8%)
2 Grupp 2	41 (25%)
3 Grupp 3	12 (7%)
4 Grupp 4	6 (4%)
5 Grupp 5	9 (5%)
6 Grupp 6	14 (8%)
7 Grupp 7	2 (1%)
8 Grupp 8	34 (20%)
9 Grupp 9	35 (21%)
10 Grupp 10	13 (8%)
Svar	167

### Hur många kullar har du fött upp ?

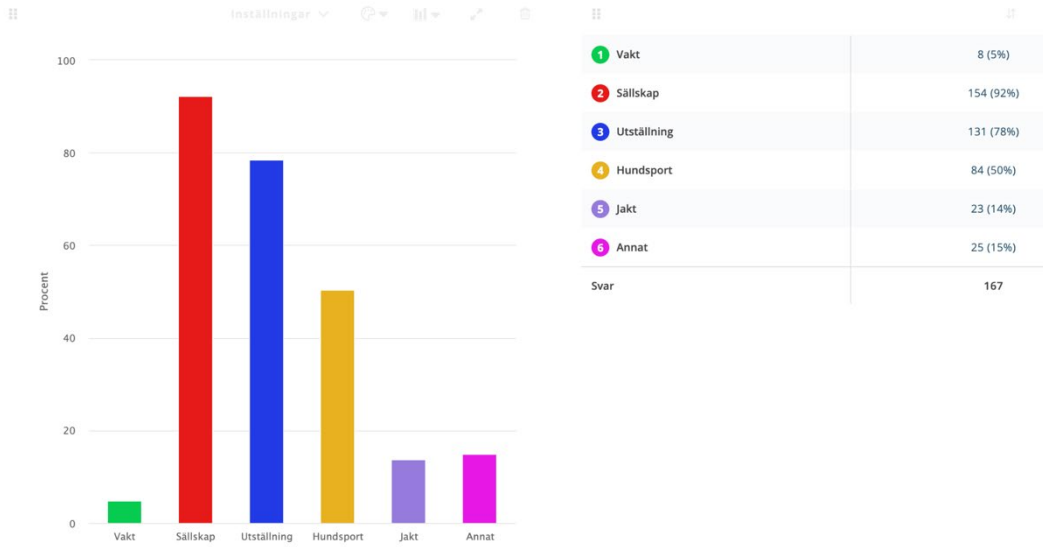
Sida 1 - Fråga 3 | Uppfödning



Kategori	Antal (%)
1 Fött upp färre än 5 kullar	41 (25%)
2 Fött upp 5 till 15 kullar	50 (30%)
3 Fött upp fler än 15 kullar	76 (46%)
Svar	167

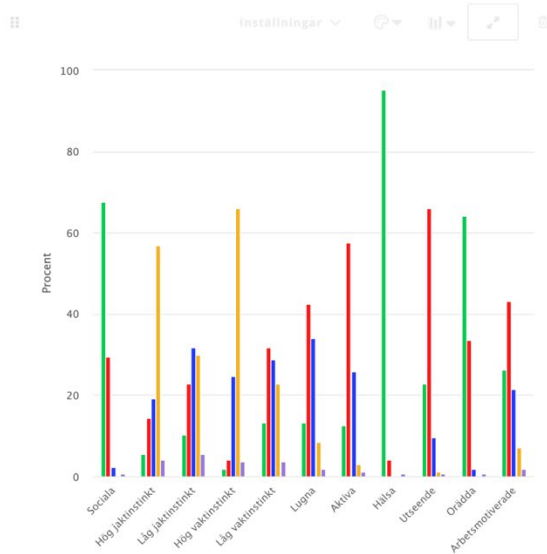
Vad är syftet med hundarna du föder upp? (Flera svarsalternativ möjliga)

Sida 1 - Fråga 4 | Uppfödning



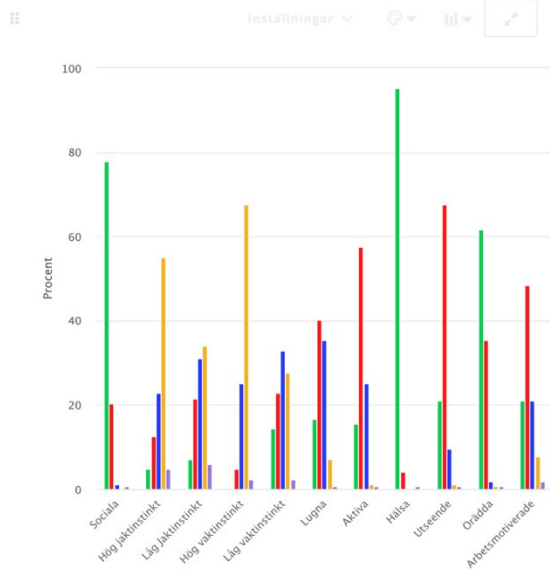
Vilka av följande egenskaper är viktiga för dig när du selekterar föräldradjur för din uppfödning? Klicka i mycket viktigt, viktigt, mindre viktigt, inte viktigt eller ingen uppfattning för varje egenskap.

Sida 1 - Fråga 6 | Uppfödning



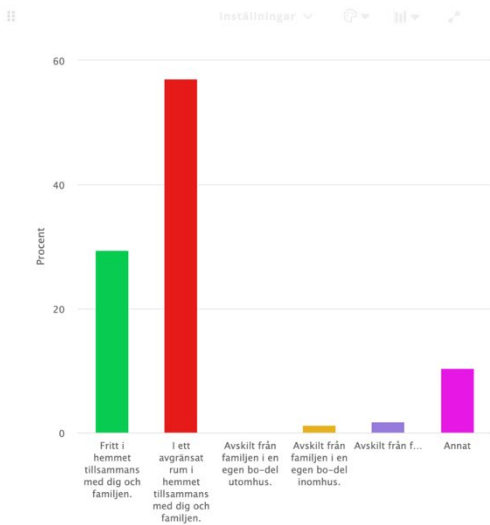
Vilka egenskaper anser du är viktiga hos valparna som du föder upp? Klicka i mycket viktigt, viktigt, mindre viktigt, inte viktigt eller ingen uppfattning för varje egenskap.

Sida 1 - Fråga 7 | Uppfödning



Under tiden valparna är 3 till 8 veckor gamla bor de...

Sida 2 - Fråga 1 | Miljön



Boendealternativ	Antal	Procent
1 Fritt i hemmet tillsammans med dig och familjen.	48	(29%)
2 I ett avgränsat rum i hemmet tillsammans med dig och familjen.	93	(57%)
3 Avskilt från familjen i en egen bo-del utomhus.	0	(0%)
4 Avskilt från familjen i en egen bo-del inomhus.	2	(1%)
5 Avskilt från familjen i en egen bo-del inomhus med fri tillgång till utomhusvistelse.	3	(2%)
6 Annat	17	(10%)
<b>Svar</b>	<b>163</b>	

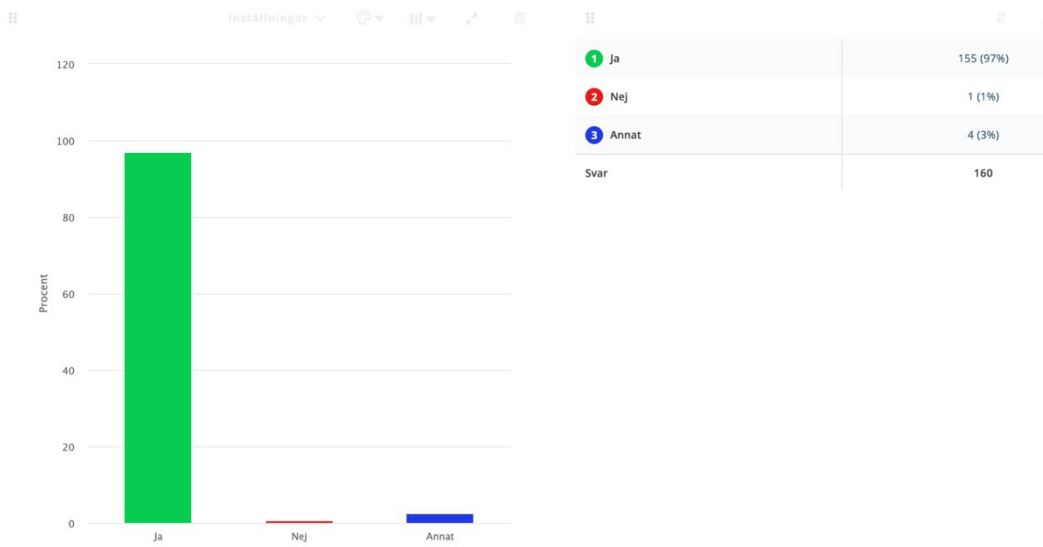








Träffar valparna andra människor än dig och din familj när de är 3 till 8 veckor gamla? (tex. gäster som kommer på besök)  
Sida 3 - Fråga 1 | Valparnas erfarenhet



Annat  
Sida 3 - Fråga 2 | Valparnas erfarenhet

SVAR (4)



Får valparna träffa barn under 6 år när valparna är 3 till 8 veckor gamla?

Sida 3 - Fråga 3 | Valparnas erfarenhet



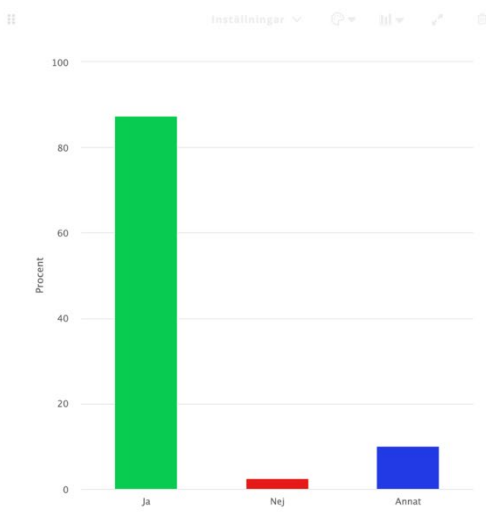
Annat

Sida 3 - Fråga 4 | Valparnas erfarenhet

SVAR (24)



Får valparna träffa barn över 6 år när valparna är 3 till 8 veckor gamla ?  
Sida 3 - Fråga 5 | Valparnas erfarenhet



1 Ja	140 (88%)
2 Nej	4 (3%)
3 Annat	16 (10%)
Svar	160

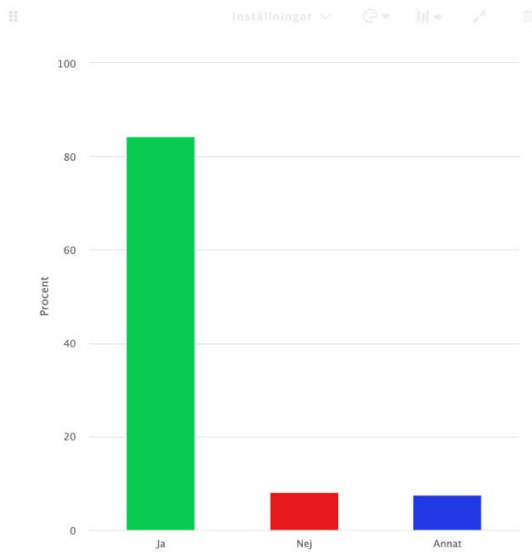
Annat

Sida 3 - Fråga 6 | Valparnas erfarenhet

SVAR (16)

valpköpare övervakning  
varnbarn kanske kidnappad veckor  
åldern någon besökare diskriminerande  
tillfälle veckors besök svar försöker  
fråga ibland 5 ja barn dvs mina  
kommer ålder alltid finns beror möjlighet  
träffa eventuella barnen efter känner återigen  
valparna förskolan ovanstående  
tidigare vitsippan

Träffar valparna andra hundar än sin mamma när de är 3 till 8 veckor gamla?  
Sida 3 - Fråga 7 | Valparnas erfarenhet



Svar	Antal
1 Ja	135 (84%)
2 Nej	13 (8%)
3 Annat	12 (8%)
Svar	160

Annat  
Sida 3 - Fråga 8 | Valparnas erfarenhet

SVAR (11)











## Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver godkänna publiceringen. Om du kryssar i **JA**, så kommer fulltexten (pdf-filen) och metadata bli synliga och sökbara på internet. Om du kryssar i **NEJ**, kommer endast metadata och sammanfattning bli synliga och sökbara. Även om du inte publicerar fulltexten kommer den arkiveras digitalt. Om fler än en person har skrivit arbetet gäller krysset för samtliga författare. Du hittar en länk till SLU:s publiceringsavtal på den här sidan:

- <https://libanswers.slu.se/sv/faq/228316>.

JA, jag/vi ger härmed min/vår tillåtelse till att föreliggande arbete publiceras enligt SLU:s avtal om överlåtelse av rätt att publicera verk.

NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.